

JAARSTUKKEN 2024

Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
JAARVERSLAG	4
Gerealiseerd resultaat uit de bedrijfsvoering	5
Het nadelige saldo	5
Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen	6
Wat heeft het gekost?	21
Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	27
Investerings.....	28
Overhead.....	30
Onvoorziene uitgaven.....	31
PARAGRAFEN.....	32
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	33
Bedrijfsvoering	35
Financiering	36
Financieringsarrangement.....	38
Wet open overheid.....	39
JAARREKENING.....	41
Balans per 31 december	42
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar	44
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	45
Toelichting op de balansposten.....	48
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	54
WNT-verantwoording	57
Analyse begrotingsafwijkingen	58
Incidentele baten en lasten	63
Bijlage taakvelden SWO De Wolden-Hoogeveen.....	65
Rechtmatigheidsverantwoording van de directie	67
OVERIGE GEGEVENS.....	68
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	69
Vaststelling	71

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening van 2024 van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen (SWO).

In dit derde jaar van de bestuursperiode hebben zowel gemeente De Wolden als gemeente Hoogeveen, met ondersteuning van de SWO, belangrijke stappen gezet om hun ambities te realiseren. Denk hierbij aan uiteenlopende thema's als de versnelling van de woningbouw, de energietransitie, de Omgevingswet en gezond en actief leven. We zijn trots op de stappen die we het afgelopen jaar hebben gezet om onze organisatie te versterken en onze dienstverlening te verbeteren.

Om beter toegerust te zijn op toekomstige uitdagingen en integrale samenwerking, zijn we onder- tussen bezig met organisatieontwikkeling. We versterken de sturing van de organisatie, verbeteren de verbinding & rolzuiverheid en brengen de basis op orde. Dit moet bijdragen aan rust in de tent, vermindering van de werkdruk en het vergroten van het werkplezier. Samen zetten we stappen naar een betere dienstverlening in een fijn werkklimaat, waarbij onze missie, visie en kernwaarden centraal staan.

Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan de implementatie van de nieuwe manier van werken volgens de netwerkgedachte en de aangepaste organisatiestructuur per 1 januari 2025. We hebben onze systemen, zoals het personeelssysteem en de financiële systemen, succesvol ingericht op de nieuwe organisatie. Dit draagt bij aan een efficiëntere en effectievere werkwijze. Een andere belangrijke mijlpaal is dat we erin geslaagd zijn om voor alle netwerken een manager in vaste dienst aan te nemen. Dit geeft niet alleen richting aan de organisatie, het brengt ook rust. Ook voor de teamleidersposities zetten we in op het aannemen van vast personeel, hoewel een aantal vacatures lastig invulbaar blijken.

We werken aan het werven, binden en boeien van medewerkers. Ondanks de krappe arbeidsmarkt en soms lang zoeken, lukt het regelmatig om specialistische medewerkers voor moeilijk vervulbare functies aan te kunnen nemen. Waar dit niet lukt, zijn we wederom genoodzaakt tot inhuur om de continuïteit van het bedrijfsproces te kunnen blijven garanderen.

Naar aanleiding van diverse onderzoeken op het gebied van informatisering en automatisering (I&A), stelden in 2024 de gemeenteraden van De Wolden en Hoogeveen ons € 6,9 miljoen beschikbaar. Hiermee gaan we de komende jaren investeren in een goede basis voor I&A, om zo de dienst- verlening aan de samenleving verder te verbeteren. Tegelijkertijd hebben we in 2024 niet stilgezeten en al een aantal stappen gezet.

Om een impuls te geven aan de uitvoering van gebiedsontwikkelingsprojecten hebben de beide gemeenten budget beschikbaar gesteld waarmee extra capaciteit is aangetrokken.

We sluiten 2024 af met een nadelig saldo van € 1,372 miljoen, voor afrekening met beide gemeenten. Dit is voornamelijk veroorzaakt door onvoorziene omstandigheden, zoals € 934.000 toevoeging aan de voorziening voor verlofsparen en voormalig personeel. Daarnaast storten we € 603.000 in de reserve voor werkzaamheden die nog niet afgerond zijn. Op de overige kosten is een voordeel van € 165.000.

In dit jaarverslag rapporteren we u, ter ondersteuning van uw controlerende taak als volksvertegen- woordiger, de speerpunten die benoemd zijn in de SWO-begroting en de wettelijk verplichte onderdelen. Wij voldoen hiermee ook aan onze wettelijke taak als het gaat om verslaggeving door openbare lichamen. Natuurlijk zijn wij bereid om nadere toelichting te geven.

Namens het bestuur,

Martijn Breukelman en Inge C.J. Nieuwenhuizen

JAARVERSLAG

Gerealiseerd resultaat uit de bedrijfsvoering

In de bestuursrapportage SWO van oktober 2024 is een geprognosticeerd nadelig resultaat, voor verrekening met beide gemeenten, gemeld van € 2,079 miljoen. Dit betrof voornamelijk hogere kosten voor inhuur. De afwijking genoemd in de bestuursrapportage is verwerkt middels een begrotingswijziging op de begroting 2024 van de SWO. Dit is onder andere gedaan om te voldoen aan de begrotingsrechtmatigheid. De toevoeging aan de reserve en voorziening verlofsparen en voormalig personeel waren op het moment van opmaken van de bestuursrapportage nog niet in te schatten en maken derhalve geen onderdeel uit van de gemaakte begrotingswijziging.

Het saldo uit de bedrijfsvoering over boekjaar 2024 bedraagt, voor verrekening met beide gemeenten, € 1.371.958 nadelig. Dit is na verwerking van de storting in de reserve nog uit te voeren taken met € 602.606 en een storting in de voorziening van € 934.228 voor verlofsparen en verplichtingen voormalig personeel. Het gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten wordt verrekend met beide gemeenten. Exclusief de dotatie aan de reserve en voorziening komt het gerealiseerde resultaat, voor verrekening met beide gemeenten, daarmee uit op afgerond € 165.000 voordelig.

Het nadeel is voornamelijk incidenteel en onoverkomelijk voor zowel de lasten als de baten.

Voor de volledige toelichting op het rekeningresultaat verwijzen we naar 'Wat heeft het gekost', bij de paragraaf Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen in deze jaarrekening.

Het saldo is als volgt te specificeren:

Omschrijving	Resultaat
<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Personeel	-1.209
Kapitaallasten	-88
Automatisering	-32
Interne zaken	-96
Tractie	33
Huisvesting	20
Saldo	-1.372

Inclusief mutaties reserve

Het nadelige saldo

Het nadelige saldo van € 1.371.958 is verrekend met de beide gemeenten volgens het afgesproken verdeelpercentage (Hoogeveen 70,46% - De Wolden 29,54%). Dit is verwerkt in de bijdrage van de gemeente zoals vermeld onder algemene dekkingsmiddelen.

Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen

Relevante beleidskaders

De SWO voert activiteiten uit binnen de volgende gestelde kaders:

1.	Gemeenschappelijke regeling	2023
2.	Kostenverrekenmodel.....	2014
3.	Besluit mandaat, volmacht en machtiging	2024
4.	Treasurystatuut	2015
5.	Financiële verordening	2023
6.	Budgethoudersregeling	2015
7.	Inkoop- en aanbestedingsbeleid.....	2024
8.	Diverse personeelsregelingen	2024
9.	Controleverordening.....	2024
10.	Missie en visie	2023
11.	Visie Dienstverlening 2021-2025.....	2021
12.	Visie & Strategisch beleid Informatieveiligheid & Privacy	2022
13.	Tactisch beleid Informatieveiligheid & Privacy	2024
14.	Visie op Informatievoorziening (iVisie)	2024
15.	Informatiebeleid	2019
16.	Visie moderne werkomgeving	2020
17.	IT-strategie	2020
18.	Visiedocument Proces- en zaakgericht werken	2024
19.	Architectuurkaders	2024
20.	Visiedocument juridische kwaliteit	2024
21.	Nota klachtbehandeling	2017
22.	Integriteitsbeleid.....	2020
23.	Veiligheidsbeleid gebouwen en buitenlocaties	2024

3.1 Organisatieontwikkeling

Ontwikkelingen SWO 2024

In 2024 heeft de SWO belangrijke stappen gezet om onze organisatie te versterken en onze doelen te realiseren. We zijn trots op de behaalde resultaten.

Aantrekkelijk werkgeverschap

We hebben een aantal onderdelen van aantrekkelijk werkgeverschap in 2024 opgepakt.

Ons vernieuwde werkgeversmerk is succesvol gelanceerd met een werkgeversvideo.

Om nieuwe en bestaande medewerkers beter te ondersteunen, hebben we een aantal gerichte maatregelen uitgewerkt en geïmplementeerd, zoals:

- Toetreding tot Talentenregio: Samenwerking met 27 overheidsorganisaties vergroot onze interne arbeidsmarkt en biedt medewerkers meer kansen voor groei en ontwikkeling.
- Aanbrengbonus: Stimulus voor medewerkers om nieuwe collega's aan te dragen.
- Verbeterde introductiedag: Nieuwe medewerkers starten nu effectiever.
- Het onboardingprogramma is ontwikkeld en wordt in 2025 verder uitgerold.

Processen & informatievoorziening

We hebben de basis gelegd voor een toekomstbestendige informatievoorziening. Hoogtepunten:

- De portfolioboard is geïntroduceerd voor een vraaggestuurde aanpak.
- Het adviesrapport "Een toekomstvast informatievoorziening" is opgeleverd, goedgekeurd door het SWO-bestuur en de gemeenteraden van De Wolden en Hoogeveen, inclusief financiering.

De uitvoering start in 2025, waarmee we de informatiehuishouding verder professionaliseren.

Persoonlijk leiderschap (VVE-programma)

Met ons VVE-programma hebben we medewerkers en teams verder versterkt:

- Module 2: MedewerkerBetrokkenheidsOnderzoek (MBO) vertaald naar thema's en teamsessies. De meeste teams hebben deze met succes afgerond.
- Module 3: Voorbereiding op de nieuwe gesprekscyclus in 2025, gericht op betere communicatie tussen leidinggevend en medewerkers.
- Een documentaire over de buitendienst is met groot succes gelanceerd.
- Eind 2024 heeft een eerste verkenning plaatsgevonden voor een aanpak naar cultuur en leiderschap, dat de basis vormt voor het vervolg van de leiderschapsontwikkeling voor 2024 en 2025.

Ook hebben leiderschapsbijeenkomsten plaatsgevonden om leidinggevend te verbinden, inspireren en informeren.

Sturingslijnen

We hebben een nieuwe sturingsfilosofie vastgesteld, gebaseerd op de kernwaarden Vertrouwen, Verbinding en Eigenaarschap (VVE) en samenwerking in netwerken. De organisatiestructuur is aangepast van zes eenheden naar vijf netwerken.

- Nieuwe managers zijn geworven en leidinggevend zijn herplaatst als teamleiders. De werving voor openstaande functies loopt nog.
- Systemen en het personeelshandboek zijn aangepast om de aangepaste structuur te ondersteunen.

Deze stappen dragen bij aan een toekomstbestendige, betrokken en wendbare organisatie.

3.2 Dienstverlening

3.2.1 Visie Dienstverlening

De SWO realiseert de visie Dienstverlening 2021-2025 aan de hand van een uitvoeringsagenda. Op deze agenda staan per ontwikkelspoor onderwerpen waarmee de SWO aan de slag is gegaan. De ontwikkelsporen zijn:

1. Optimaal digitaal (investeren op informatisering en processen. Ook inzetten op webcare. Standaardproducten bij voorkeur digitaal afhandelen door klant).
2. Verbinden en ontmoeten (waar nodig persoonlijk contact, inclusieve dienstverlening, maatwerk bieden).
3. Dienstverlening in ons DNA (klantgerichte communicatie en dienstverlening op peil houden en vergroten).
4. Betrouwbaar fundament (optimalisatie klantprocessen en doorontwikkelen klantonderzoek).

Het jaar 2024 stond in het teken van het verder ontwikkelen op de diverse sporen. Dit heeft geresulteerd in een diversiteit aan behaalde doelen. We noemen hier een aantal:

Optimaal digitaal

- Er is een voorleesfunctie op de website in De Wolden.
- Op de gemeentelijke websites is het melden van een huwelijk of partnerschap mogelijk gemaakt.
- Digitale aangifte overlijden op de gemeentelijke websites is mogelijk voor uitvaartsector.
- Digitaal verhuizing doorgeven.
- Animaties in zes verschillende talen in het sociaal domein.
- Aangesloten op Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- Het extra budget voor webcare is ingezet voor verbetering – webcare handelt nu individuele vragen af.
- We zijn overgegaan naar een nieuwe leverancier van de website waardoor we vervolgstappen kunnen zetten in de digitale dienstverlening.

Verbinden en ontmoeten

- Intaketafel Omgevingswet voor integraal advies aan initiatiefnemer inzake aanvragen vergunningen is voor beide gemeenten ingevoerd.
- Trainingen gegeven hoe om te gaan met inwoners met lichtelijk verstandelijke handicap of autisme.
- Opleidingstraject gestart inzake verbinden en verbeteren.
- Webcare handelt individuele vragen af die via sociale media gesteld worden.

Dienstverlening in ons DNA

- Aanvragers van vergunningen worden pro-actief gebeld. Dit leidt tot een toename van tevredenheid én afname van klachten.
- Doorlooptijd aanvraag vergunning drastisch ingekort door lean inrichten van proces vergunningen (nu 90% op tijd, waar eerder 30%).
- Kwaliteitsmonitoring gesprekken KCC is in 2024 ingevoerd.

Betrouwbaar fundament

- Junior verkeerskundige specifiek voor eerstelijns communicatie naar klagers en melders.
- Direct beoordelen van vergunningen en opvragen aanvullende informatie.
- Het onderzoek 'Waar staat je gemeente' is in 2024 weer uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzichten in mogelijke verbeteringen van onder andere processen.
- Het proces voor het online maken van afspraken is geëvalueerd en aangepast.
- Er is extra capaciteit ingezet voor de afhandeling van subsidies.
- De extra ingezette capaciteit bij de gemeentewinkel in verband met de reisdocumentenpiek heeft ertoe geleid dat er geen achterstand/vertraging is ontstaan bij de aanvragen van reisdocumenten.

3.2.2 Sociaal domein

In 2024 waren inflatie en hogere energielasten nog steeds belangrijke thema's, al lijkt de piek van de energiecrisis in veel huishoudens enigszins afgezwakt door overheidsmaatregelen zoals prijsplafonds en energietoeslagen. Toch blijven financiële zorgen prominent zichtbaar, vooral bij kwetsbare groepen. Deze problematiek staat regelmatig niet op zichzelf, maar komt in combinatie voor met bijvoorbeeld ook een hulpvraag binnen de jeugdzorg of de Wmo. De complexiteit van deze multi-problematiek binnen het sociaal domein vraagt om een wendbare organisatie die snel en adequaat kan inspelen op de ondersteuningsbehoefte van onze inwoners.

De rijksoverheid legt een nadruk op het versterken van bestaanszekerheid door extra te investeren in armoedebestrijding en preventieve maatregelen tegen schulden. Daarnaast wordt het bijstandsstelsel hervormd met een benadering die uitgaat van meer vertrouwen in de inwoner. Naast deze landelijke ontwikkelingen met een lokale uitwerking is ook sprake van een ontwikkeling binnen de gemeenten De Wolden en Hoogeveen zelf. De doelgroep Participatiewet (bijstand) heeft een toenemende ondersteuningsbehoefte. De gemiddelde afstand naar de arbeidsmarkt van deze inwoners neemt toe en vraagt doorgaans om intensievere en langdurigere begeleiding.

Met het oog op deze ontwikkelingen is in 2024 de beleidsinzet op dit domein voor De Wolden en Hoogeveen uitgebreid van 2 naar 3 fte. Met deze uitbreiding is het mogelijk om de verschillende onderdelen binnen dit domein (werk, armoede en schuldhelpverlening) adequaat te bedienen.

3.2.3 Capaciteitsimpuls voor gebiedsontwikkelingen

Begin 2023 heeft een inventarisatie plaatsgevonden naar de benodigde capaciteit binnen het fysieke domein om alle opgaven en projecten, waaronder veel gebiedsontwikkelingen, te kunnen uitvoeren. Aanleiding daartoe was het capaciteitstekort binnen de gehele keten van het fysieke domein, waardoor veel fysieke opgaven/projecten niet konden worden gerealiseerd. Uit deze inventarisatie is gebleken dat structureel 29,4 fte binnen de verschillende vakdisciplines toegevoegd zou moeten worden om deze fysieke opgaven nu en in de toekomst te kunnen realiseren.

Van de benodigde 29,4 fte is inmiddels 24,86 ingevuld. Fte staat voor 'full time equivalent' en is dus het equivalent van een 36-urige werkweek. Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat van de ingevulde fte's, 18,04 fte 'vast' is en 6,82 fte 'inhuur' aangezien het niet gelukt is om deze vacatures 'vast' in te vullen. Insteek is dat de benodigde 29,4 fte door medewerkers met een vast dienstverband worden ingevuld. Echter, vanwege de huidige krappe arbeidsmarkt zijn we voor diverse functies genoodzaakt tijdelijk te werken met inhuurkrachten. Met het invullen van de totale 29,4 fte capaciteitsimpuls kunnen de bestuurlijke gebiedsontwikkelingsprojecten ieder in hun eigen fase worden uitgevoerd.

Aangezien de arbeidsmarkt zeer krap is, met name op een aantal specifieke functies binnen het fysieke domein, hebben we voor de SWO een EVP (Employee Value Proposition) opgesteld om de SWO structureel beter in de markt te positioneren. Daarbij hebben we op basis van onze EVP een inspirerende werkgeversvideo gemaakt ('Bouwen aan stad en platteland') die op onze wervingssite www.werkenbijdeswo.nl staat.

3.3 Human resource management

Recruitment

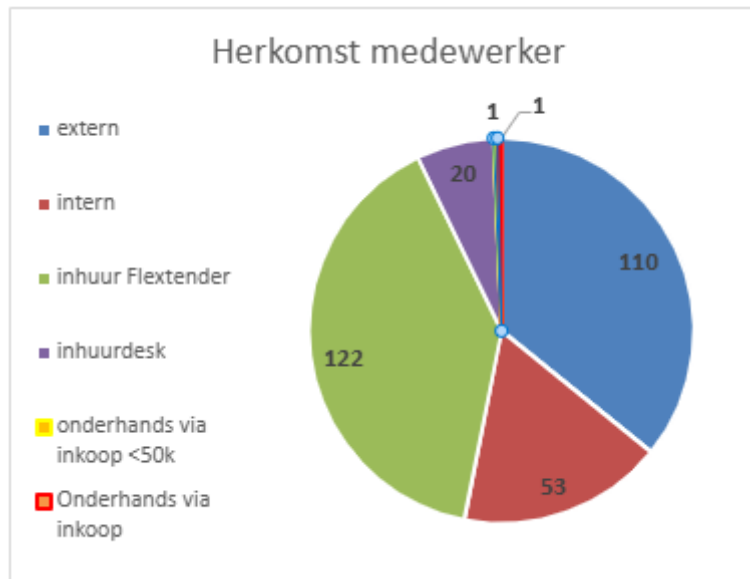
In 2024 zijn 91 medewerkers uitgestroomd. Dit is het totaal van vrijwillige uitstroom, pensioen en andere redenen.

Dit levert vacatures op die soms door tijdelijke inhuur, soms door interne doorstroom en soms door externe instroom zijn ingevuld. Een vacature die met interne doorstroom is ingevuld leidt tot een nieuwe vacature. In 2024 waren er 64 interne doorstromers.

Bij sommige vacatures is eerst voor tijdelijke inhuur gekozen en later voor vaste bezetting. Ook is tijdelijke inhuur toegepast bij ziekte- en piekwerkzaamheden.

In 2024 is door recruitment 307 keer een vacature ingevuld, waaronder enkele moeilijk vervulbare functies. Ter vergelijking: in 2023 ging het om 230 vacatures. De verdeling van de 307 vacatures is als volgt:

Eenheid	Aantal
Advies & Control	38
Advies & Services	14
Dienstverlening	50
Dienstverlening & Activering	66
Fysieke Leefomgeving	72
Strategisch Beleidscentrum	38
Griffie	3
Informatisering & Automatisering	18
Overig	8
Totaal	307

De doorlooptijden zijn verkort en het contact met potentiële nieuwe medewerkers is persoonlijker geworden. Desondanks was de inzet van inhuur noodzakelijk. De inzet van recruitment is voorlopig tijdelijk. Naar de toekomst toe is het de bedoeling om recruitment een vast onderdeel te laten worden van HRM.

HR-21 ontwikkelingen

In 2024 heeft een herwaarderingsonderzoek van verschillende functies plaatsgevonden. Bij een aantal onderzoeken, waarbij ook altijd naar de benchmark wordt gekeken, heeft dit tot een ander functieprofiel geleid en hieraan gekoppeld een hogere inschaling. De jaarlijkse structurele kosten hiervan bedragen € 11.250. Verder is in 2024 de procedure voor functieherwaardering herschreven. De besluitvorming hierover vindt in 2025 plaats.

Leren & Ontwikkelen

Via onze interne academie S.K.I.K. (School voor Inspiratie Kennis en Kunde) worden diverse activiteiten aangeboden waar medewerkers zich voor in kunnen schrijven. Naast deze activiteiten wordt vanuit Leren & Ontwikkelen ook maatwerk geboden voor ontwikkeling van individuele medewerkers of teams. In 2024 zijn door S.K.I.K. 252 activiteiten georganiseerd waar 3.052 deelnemers zich op hebben ingeschreven. De intern georganiseerde seminars over tijdschrijven ontvingen de meeste inschrijvingen, gevolgd door de jaarlijkse collegetour. De jaarlijks terugkerende healthchecks en de cyber escaperoom werden ook uitstekend bezocht. De piek in inschrijvingen lag in de periode na de zomervakantie. De helft van de activiteiten wordt volledig door interne collega's uitgevoerd, bij de andere helft is een externe betrokken.

Vitaliteit

Ook in 2024 heeft het thema vitaliteit aandacht gekregen in de SWO. Zo zijn de IKB-uitruilmogelijkheden uitgebreid met een post vitaliteit van € 400. Er deden 162 medewerkers mee aan de jaarlijkse healthchecks en, 89 maakten gebruik van de stoelmassages. De training timemanagement maakt inmiddels onderdeel uit van het introductieprogramma en ontving 25 deelnemers in 2024. Er is een pilottraining voor het omgaan met de stress die de overgang voor vrouwen met zich meebrengt. De 17 vrouwelijke collega's die hieraan deelnamen waren zeer tevreden. De praktische workshop werkplekinstelling had 4 deelnemers. De interne coaches werden in 2024 volgens de registratie 20 keer ingezet. In de praktijk is dit aantal hoger, want registratie is niet verplicht. Externe coaching wordt vaak door leidinggevendenden zelf geaccordeerd en daarom is daar geen overzicht van.

eHRM

In 2024 is een onderzoek uitgevoerd naar de werking van het eHRM-systeem. Dit heeft aangetoond dat het overwegend goed functioneert. Er zijn echter wel zaken die geoptimaliseerd kunnen worden. Dat wordt in 2025 opgepakt. Verder is in 2024 alles voorbereid om voor de loonkosten een begroting en prognose te maken die meer gedetailleerde informatie bevat.

Nieuwe wetgeving en nieuw beleid

- Er is een aanbrengbonus ingevoerd, waarbij medewerkers een bonus krijgen voor het aandragen van nieuwe collega's.
- De waardering voor werken tijdens de jaarwisseling is vastgesteld en wordt vanaf de jaarwisseling 2024-2025 uitgevoerd.
- De Wet WPM (Werkgebonden Personen Mobiliteit), die voortkomt uit het Klimaatakkoord, verplicht organisaties vanaf juli 2024 om de CO₂-uitstoot van werknemersreizen te registreren en te rapporteren. Voor de SWO is de administratie hiervoor ingericht in ons eHRM-systeem.
- Per 1 januari 2025 wordt het handhavingsmoratorium van de Wet DBA opgeheven, wat betekent dat de Belastingdienst vanaf dat moment gaat handhaven op schijnzelfstandigheid van zzp'ers. De SWO heeft beleid vastgesteld en maatregelen getroffen om risico's die gepaard gaan met schijnzelfstandigheid te voorkomen.

Overig beleid

In 2024 zijn de volgende beleidsstukken herschreven of geactualiseerd:

- Rookbeleid
- Attentieregeling
- Werving en selectiebeleid

Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor de volgende beleidsstukken die in 2025 afgerond zullen worden:

- Uitvoeringsregels beloning cao
- Beleid rondom plusuren
- Beleid voor (ongewenst) gedrag

Aanbestedingen

- Bedrijfsarts
- Inhuur tijdelijk personeel (tot schaal 9)
- Assessments (gunning februari 2025)
- Leiderschapsontwikkeling 2025-2026 (loopt, moet nog worden gegund)

Periodieke verslagen en analyses

De volgende verslagen en analyses zijn in 2024 opgeleverd:

- Analyse van de exitgesprekken
- Jaarverslag (on)gewenst gedrag
- Jaarkalender opleiden en ontwikkelen
- Stand van zaken van het MBO
- Sociaal jaarverslag

3.4 Informatievoorziening, informatieveiligheid & automatisering

3.4.1 Informatievoorziening

In 2024 is verdergegaan met het op orde krijgen van de basis van de informatievoorziening. Dit voorafgaand en vooruitlopend op de totstandkoming van en de besluitvorming rondom het adviesrapport van M&I en partners "Een toekomstvaste informatievoorziening".

Als kader zijn vier algemene succesfactoren voor digitale transformatie gehanteerd. Dit zijn:

1. De juiste mensen aan boord. In afstemming met het SWO-bestuur is begonnen met het aantrekken van een aantal strategische adviseurs. Daarnaast zijn de ontbrekende managementfuncties, in afwachting op de concernbrede reorganisatie, met inhuur ingevuld.
2. Een vraag gestuurde (regie)organisatie. Vanuit de pijler processen & informatie is de portfolio-board geïntroduceerd, om op deze wijze meer invulling te geven aan de regie op de informatiehuishouding.
3. Gestroomlijnde regieprocessen. Het gehele proces van het stellen van de vraag en het duidelijk krijgen van de behoefte tot realisatie is (her)ontworpen en wordt sindsdien incrementeel verbeterd. De projectplanningtool is in gebruik genomen en capaciteitsplanning wordt toegevoegd aan de tooling. Het contractmanagement is verbeterd met de inrichting van leveranciers- en SLA-overleg met de grote softwareleveranciers.
4. Essentiële I-administraties op orde, het overzicht van de in gebruik zijnde apparatuur en applicaties is geactualiseerd. Er is tooling aangeschaft om onze architectuur in te verwerken. De 'architectuurplaten' van de huidige omgeving met applicaties zijn gemaakt. Alle contracten met leveranciers zijn geregistreerd. Onrechtmatige contracten zijn hersteld.

In mei 2024 is het adviesrapport van M&I en partners in zijn definitieve vorm opgeleverd aan de directie van de SWO. Aansluitend is het voorzien van een uitvoerige toelichting en een besluitvormingsdocument aangeboden aan het SWO-bestuur en aan de colleges en gemeenteraden van De Wolden en Hoogeveen. Allen hebben in het najaar van 2024 ingestemd met de voorgestelde maatregelen en de benodigde financiering. Voor de inhoud van het rapport alsmede de besluiten wordt korthedshalve naar deze openbare stukken verwezen. In 2025 wordt gestart met de uitvoering.

Visie en beleid

De volgende beleidsstukken zijn vastgesteld in 2024:

- Architectuurprincipes
- Proces- en zaakgericht werken

De vernieuwde I-visie is in voorbereiding en ter besluitvorming aan het SWO-bestuur aangeboden. In 2025 zal een vernieuwde visie op het informatiebeheer worden ontwikkeld.

3.4.2 Informatiebeveiliging & privacy

Er worden binnen de SWO veel (persoons)gegevens verzameld en gedeeld voor het verlenen van diensten. Met die gevoelige gegevens moet zorgvuldig worden omgegaan en ze moeten goed worden beveiligd. Toenemende dreigingen (zoals cyberaanvallen) zijn een risico voor de privacy van inwoners en de continuïteit van dienstverlening en bedrijfsvoering.

Via het raadsvoorstel voor een Toekomstvaste Informatievoorziening is aanvullend budget toegewezen, dat ook wordt ingezet voor het verbeteren van de informatiebeveiliging & privacy. Om de informatiebeveiliging en privacy op een hoger niveau te brengen zijn in 2024 diverse verbeteracties uitgevoerd op het gebied van governance, de mens (gedrag), organisatie en techniek. Dat heeft op onderdelen geleid tot verbetering, maar over het geheel zijn de risico's nog niet teruggebracht tot een acceptabel niveau.

Governance

De eerste stappen naar integraal risicomanagement zijn gezet, zodat het bestuur en management beter worden geïnformeerd over (de samenhang) in kansen, risico's en maatregelen.

Ook zijn goede stappen gezet in een verbeterde inrichting van control.

Er zijn diverse audits en assessments uitgevoerd om te meten waar de organisatie staat:

- De zelfevaluatie ENSIA en de interne audit Wet politiegegevens (Wpg).
 - De resultaten worden in april 2025 gerapporteerd aan college en raad.
- Rapportage AVG door de Functionaris Gegevensbescherming (FG).
 - Deze rapportage over de naleving van de AVG wordt begin 2025 opgeleverd. Op basis van dit rapport wordt een verbeterplan AVG/privacy opgesteld.
- In 2023 is door de Rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar de informatieveiligheid.
 - Een aantal bevindingen zijn opgelost (beleggen portefeuille, vaststellen ambitie, positionering CISO, aanvullende middelen). De resterende punten worden vanuit het Informatieveiligheidsplan 2025-2028 uitgevoerd.

Mens

In 2023 is een nulmeting uitgevoerd naar het gedrag en het volwassenheidsniveau op het gebied van informatieveiligheid. Op basis daarvan is in 2024 een ambassadeursnetwerk opgericht, een introductietraining voor nieuwe medewerkers ontwikkeld en een programma uitgevoerd om het bewustzijn te vergroten. Onderdeel van dit programma was een dilemmasessie met het bestuur, een phishingmail meldcompetitie en een cyber escaperoom. Verder is een 1-meting uitgevoerd naar informatieveilig gedrag binnen de SWO. Uit dit onderzoek blijkt dat de SWO is gegroeid in het bewustzijn over beleid en procedures en het zelfvertrouwen in eigen vaardigheden.

Er zijn echter nog veel stappen in volwassenheid te zetten. Als vervolg hierop is een visie en meer-jarenstrategie 'Houding, Gedrag & Bewustwording' opgesteld, die begin 2025 wordt voorgelegd ter besluitvorming.

Organisatie

In het Informatieveiligheidsplan 2025-2028 (onderdeel van het M&I traject) is uitbreiding opgenomen voor een aantal beveiligingsfunctionarissen. De profielen zijn opgesteld en werving zal in 2025 plaatsvinden. Het intern netwerk van ambassadeurs is uitgebreid en gepositioneerd. Verder zijn diverse beleidsdocumenten vastgesteld, waaronder het privacybeleid van beide gemeenten, beleid voor beheer van mobiele apparatuur, het veiligheidsbeleid voor gebouwen/buitenlocaties.

De verbetering van processen rondom het melden van beveiligingsincidenten en het inbedden van informatiebeveiliging en privacy bij wijzigingen, projecten en inkoop-trajecten is opgepakt en deze verbeteringen worden voortgezet in 2025. Tot slot is de samenwerking in de regio met collega-gemeenten en provincie sterk toegenomen.

Techniek

Een aantal technische beveiligingsmaatregelen is nog niet gerealiseerd (monitoring & response, kwetsbaarhedenmanagement, optimalisatie back-up & recovery) en worden in 2025 opgepakt.

Veiligheidsincidenten en datalekken

In 2024 zijn intern 75 veiligheidsincidenten gemeld, waarvan 24 een datalek waren.

Bij de datalekken ging het veelal om verkeerde adressering van brieven, bijlagen of e-mail en onbevoegde toegang (intern) tot persoonsgegevens in systemen. Vier datalekken zijn gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De AP heeft hierop verder geen aanvullende acties uitgevoerd. Het aantal datalekken en meldingen is daarmee hoger dan in 2023 (15 datalekken).

Ons beeld is dat het bewustzijn rondom Informatiebeveiliging & Privacy is toegenomen, omdat we in 2024 meer interventies hebben gepleegd (voorlichting, nano-learning, campagnes enz.).

We merkten dat o.a. vanuit persoonlijke reacties bij de phishingmail meldcompetitie en escaperoom. Medewerkers melden daardoor meer en eerder veiligheidsincidenten (zoals een phishingmail) of datalekken. Anderzijds neemt het aantal veiligheidsincidenten wel enorm toe (o.a. veel meer phishingmails), waardoor je statistisch gezien nog meer meldingen zou verwachten door medewerkers.

3.4.3 Automatisering

Als vervolg op de IT-strategie is er na een aanbesteding een ervaren partij gevonden die de benodigde deskundigheid biedt. Deze partij begeleidt de SWO bij het gehele sourcing traject vanaf opstellen van een strategie tot en met de - eventuele - uiteindelijke outsourcing.

Dit na advies van de Ondernemingsraad en besluitvorming door het SWO-bestuur. De uitvoering van dit traject start in januari 2025.

De vervanging van IT-apparatuur die eigenlijk in 2024 gepland stond, is zoveel mogelijk uitgesteld vanwege de mogelijke outsourcing van onze hardware en infrastructuur. Alleen het hoogst noodzakelijke is vervangen en lopende contracten zijn met twee jaar verlengd. Het geld dat hiervoor was gereserveerd, wordt in 2025 ingezet.

In 2024 hebben we een eventuele outsourcing voorbereid. Er zijn technische verbeteringen doorgevoerd en er zijn diverse applicaties naar de cloud verplaatst (verdere verSAASing van het applicatie landschap). Ook hebben wij diverse interne bedrijfsprocessen verder op orde gebracht.

In de jaarrekening 2023 hebben we opgenomen dat de publicatie van de aanbesteding van een nieuw informatiesysteem in het sociaal domein heeft plaatsgevonden. In 2024 is de aanbesteding verder afgerond en zijn we gestart met de implementatie voor het onderdeel participatie.

We waren voornemens dit onderdeel op 10 december 2024 in te voeren, dit is uitgesteld naar 10 februari 2025.

3.5 Facilitaire dienstverlening

Op het gebied van facilitaire dienstverlening is een aantal veranderingen zichtbaar die (grote) gevolgen kunnen hebben voor de begrotingen voor de komende jaren.

Toekomstgerichte werkomgeving

In 2024 is gestart met het opstellen van een vlekkenplan om de huisvesting aan te passen op de gewijzigde organisatiestructuur. Aansluitend is besloten om de toekomstgerichte werkomgeving te ontwikkelen. De omvang en het tempo van deze uitrol moeten echter nog worden bepaald.

Thuiswerkfaciliteiten

In 2024 zijn wij verdergegaan met het beschikbaar stellen en vervangen van de thuiswerkfaciliteiten. Zowel met deze vervanging, als met het vervolg op de toekomstgerichte werkomgeving, wordt mede invulling gegeven aan aantrekkelijk werkgeverschap.

Aanbestedingen

Wij hebben verschillende onderdelen opnieuw aanbesteed: bedrijfskleding (werkkleding buitendienst, persoonlijke beschermingsmiddelen, representatieve kleding bodedienst, sportkleding personeel zwembad en sportfunctionarissen), interieurbeplanting, kerstpakketten en de in-besteding van catering in het Raadhuis Hoogeveen bij Stark.

3.6 Planning & control (P&C)

Regeling budgetbeheersing

De regeling budgetbeheersing is in lijn gebracht met de herziene mandaatregeling en de sturingsfilosofie. Het verbeteren van integraal risicomanagement is in gang gezet over de gehele control-linie.

Coördinatie Sisa-verantwoordingen

Ten aanzien van de SiSa-verantwoordingen voor de gemeenten De Wolden en Hoogeveen hebben we de coördinatie georganiseerd per domein. Deze coördinatie bestaat uit drie medewerkers en zij trekken gezamenlijk op in dit proces. Het doel is om goed onderbouwde dossiers op te leveren bij de verantwoording 2024. Deze medewerkers zullen ook de lijnafdelingen ondersteunen bij het maken van de vertaalslag tussen de regelgeving en verantwoording van de regelingen. Ook hiermee verwachten we dat de verantwoording bij beide gemeenten soepeler gaat verlopen.

Planning & Control systeem (LIAS)

We hebben stappen gezet om in Q4 te werken aan het gestandaardiseerd opbouwen van het document jaarrekening in LIAS. Hiermee willen we maatwerk zo veel mogelijk elimineren en koppelingen met andere systemen mogelijk maken.

Financieel systeem

Na de aanbesteding van een nieuw financieel systeem werken we momenteel aan het implementatieplan. Onderdeel van het plan is dat we de contracten hierin zullen vastleggen in een module binnen het financiële pakket. Het proces van bestellen tot betalen wordt hierin ondersteund door deze module. De verwachting is dat we in 2025 dit kunnen uitrollen door implementatie, training en borging.

Financieel advies en P&C-cyclus

In 2024 hebben we verder ingezet op de versterking van het financieel hart, minder versnippering en minder loskoppeling tussen proces/inhoud. We hebben ons voorbereid op de gewijzigde organisatiestructuur waarbij de financieel adviseurs gericht zijn op teamadvisering in plaats van kostenplaatsadvisering. Daarnaast hebben we een structuur ontwikkeld van periodiek de balans opmaken door cyclische gesprekken te voeren met budgethouders voorafgaand aan de scrum voor een P&C-product. Hierdoor hebben we een efficiënter, integraal en meer smart P&C-cyclus en ontwikkelen we digitale checklists in LIAS. Hierdoor kunnen we zorgen voor een vaste structuur, vaste agenda en checken of dossiers op orde zijn.

Rechtmatigheidsverantwoording

Voor het tweede jaar dient het bestuur van de SWO aan te geven in hoeverre er binnen de SWO rechtmatig is gehandeld, net als bij de beide gemeenten, waar het college deze verantwoording aflegt aan de raad. Hierbij kunnen we van de ervaringen van afgelopen jaar leren om te komen tot een nog betere verantwoording. De accountant toetst of de rechtmatigheidsverantwoording een (waarheids-) getrouw beeld geeft.

In de rechtmatigheidsverantwoording worden een drietal criteria verantwoord:

1. Het voorwaarden criterium: is bij het uitvoeren van financiële beheershandelingen gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving.
2. Het begrotingscriterium: passen de uitgaven binnen de door het bestuur geautoriseerde begroting.
3. Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: zijn voldoende waarborgen getroffen om misbruik of oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving te voorkomen.

3.7 Juridische zaken, Verzekeringen en Inkoop

3.7.1 Juridische kwaliteitszorg & control

Juridische kwaliteitszorg omvat het geheel van maatregelen en voorzieningen die zijn gericht op het verbeteren en op peil houden van de juridische kwaliteit van besluitvorming en handelen. Daarvoor zijn in 2024 onder andere de volgende resultaten bereikt:

- Een actuele visie op juridische kwaliteit is vastgesteld. Daarmee is de visie uit 2016 geactualiseerd. De uitvoering vindt plaats via een uitvoeringsplan.
- Een 0-meting juridische kwaliteit ten behoeve van het opstellen van het uitvoeringsplan juridische kwaliteit.
- Een handboek juridische kwaliteit & control.
- Een actuele procesbeschrijving voor het opstellen, wijzigen en intrekken van gemeentelijke regelgeving.
- Een actuele procesbeschrijving voor de behandeling van deurwaardersexploaten.
- Naast de periodieke bijeenkomsten van het juridisch netwerk, een bijeenkomst voor medewerkers over Staatssteun en Wet Markt en Overheid.
- Een nota samenwerkingsverbanden is voor de beide gemeenten opgesteld.

Er is verder meegebouwd aan het Huis van Control. Ook is meegewerkt aan het juridisch borgen van de aangepaste organisatiestructuur, onder andere nieuwe inrichting besluit mandaat, volmacht en machtiging. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen ten aanzien van de verplaatsing van de juridisch controller van juridische zaken naar de directiestaf.

3.7.2 Integriteit

Preventieve maatregelen

Nieuwe medewerkers hebben ten overstaan van de directie de eed of belofte afgelegd. Inleenkrachten en stagiairs worden verzocht om een integriteitsverklaring te ondertekenen. Via de algemene inkoopvoorwaarden zijn de integriteitsregels die gelden binnen onze organisatie ook van toepassing op ingehuurd personeel. Voor ambtenaren met een arbeidsovereenkomst geldt dat een verklaring omtrent het gedrag moet worden overgelegd.

Bewustwording

In 2024 is een werkgroep opgericht als aanjager in het bevorderen van de bewustwording in de organisatie rondom zowel het onderwerp integriteit als ongewenste omgangsvormen in het kader van het Arbobeleid. Dit onder de gemeenschappelijke vlag van (on)gewenst gedrag. Dit heeft geleid tot:

- Een tegel (on)gewenst gedrag op het informatieportaal.
- Een podcast.
- Een jaarverslag over het jaar 2023 waarin beide onderwerpen zijn gebundeld.
- Het opzetten van een train-de-trainer programma om te zorgen voor voldoende aanbod aan bewustwordingsmomenten voor medewerkers.

Vertrouwenspersonen

Binnen de SWO zijn twee vertrouwenspersonen actief. De vertrouwenspersonen hebben in 2024 een ronde gedaan door de organisatie om meer bekendheid te geven aan hun rol. Vorig jaar zijn de teams in de buitendienst bezocht, in 2024 zijn de teams in de binnendienst bezocht.

Meldingen

Een volwaardig integriteitsbeleid houdt in dat signalen over vermoedelijke integriteitsschendingen serieus worden opgepakt. Er zijn negen meldingen geregistreerd in 2024. Van deze meldingen was in twee gevallen daadwerkelijk sprake van een integriteitsschending. Van deze meldingen is in één geval een beroep gedaan op de regeling melden vermoeden misstand. In het jaarverslag (on)gewenst gedrag 2024 wordt hier verder op ingegaan.

3.7.3 Verzekeringen

De formatie om verzekeringen en claims af te handelen is structureel aangepast en daarmee is de capaciteit in balans met de werklast.

Het afgelopen jaar zijn de volgende verzekeringen opnieuw aanbesteed:

- Wagenpark
- Werkmaterieel

3.7.4 Inkoop

In 2024 hebben we als SWO belangrijke stappen gezet binnen de transitie van de inkoopfunctie. Het afgelopen jaar lag de focus op het verbeteren van rechtmatigheid, het ontwikkelen van ondersteunende tools en het versterken van samenwerking binnen en buiten de organisatie.

Hieronder worden de belangrijkste resultaten gepresenteerd:

- Om rechtmatig inkopen te optimaliseren, is gewerkt aan efficiëntere processen:
 - Een analyse van de huidige werkwijzen heeft geleid tot kleinere aanpassingen ter vermindering van complexiteit en tijdsdruk.
 - De introductie van I-financiën wordt voorbereid, met modules zoals contractbeheer en verplichtingenadministratie.
- Er is een nieuw contractbeerbeleid opgesteld.
- De huidige werkwijze voor de spendanalyse-processen zijn geanalyseerd en verbeterd voor zover mogelijk.
- De aanbestedingskalender is betrouwbaarder en inzichtelijker gemaakt:
 - Europese aanbestedingen worden nu gepubliceerd op de gemeentelijke websites.
 - Lokale ondernemers worden beter betrokken en gestimuleerd deel te nemen.
- De werkgroep Social Return on Investment (SROI) heeft concrete resultaten behaald:
 - Best practices zijn gedeeld via intranet en een Social Return monitor is geïmplementeerd.
 - Bijeenkomsten met ondernemers en accountmanagers hebben bijgedragen aan bewustwording en betrokkenheid.
 - Acties vanuit het MVI-plan zijn opgepakt, waaronder aanpassingen in inkoopdocumenten en regionale samenwerking.
 - Voorbeelden waar SROI is toegepast zijn huishoudelijke hulp en onkruidbestrijding.
- De SWO De Wolden Hogeveen hecht veel waarde aan lokaal en regionaal inkopen. Sinds maart 2024 is de werkgroep MKB-vriendelijke inkopen actief. Deze werkgroep bestaat uit twee accountmanagers economische zaken en twee inkoopadviseurs. Hoogtepunten van 2024:
 - Sinds augustus 2024 worden alle Europese aanbestedingen van zowel de gemeente Hogeveen als De Wolden gepubliceerd op de gemeentelijke websites:
<https://www.hoogeveen.nl/aanbestedingskalender> en
<https://www.dewolden.nl/aanbestedingskalender>.
 - Alle medewerkers van de SWO De Wolden Hogeveen zijn geïnformeerd over het doen van aankopen bij de plaatselijke middenstand in De Wolden of Hogeveen.
 - De werkgroep heeft twee presentaties gegeven over “zakendoen met de gemeente” aan vertegenwoordigers van ondernemersverenigingen in De Wolden en aan leden van Ondernemend Hogeveen in Hogeveen. Tijdens deze presentaties werd uitgelegd waarom de gemeente moet aanbesteden, hoe een aanbestedingsprocedure werkt en hoe het lokale MKB in beeld kan komen als opdrachtnemer voor de gemeente. Daarnaast werden tips gegeven voor de verschillende fasen van de aanbesteding.
- Een werkgroep werkt aan uniformiteit in aanbestedingsdossiers en formats. Waarbij de procesbeschrijvingen binnen het inkoopproces worden geoptimaliseerd en her-/beschreven.
- Er is gestart met een actieplan voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Inkopen (MVOI) voor de komende twee jaren.
- Er is gewerkt aan de toekomstvisie van de inkoopfunctie door het houden van workshops en enquêtes. Deze hebben onder andere geleid tot een eerste conceptvisie die ter consultatie voorligt.

3.8 Beheer openbare ruimte - en tractie

Huur werf Vos van Steenwijklaan

De werf voor de buitendienst in Hogeveen wordt gehuurd (10-jarig contract, tot maart 2032). De samenwerking met de verhuurder verloopt goed.

Tractie - wagenpark

Het wagenpark bestaat uit circa 280 voertuigen en werktuigen. Het overgrote deel van deze tractie-middelen wordt gebruikt bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Een klein deel van de tractie wordt gebruikt als poolauto of voor toezicht/handhaving.

In 2024 is er gewerkt aan een verdere verduurzaming van het wagenpark (bijvoorbeeld personen-auto's 100% elektrisch in 2030). Deze plannen worden opgenomen in het op te stellen integraal tractieplan 2025-2035.

In 2024 zijn de tractiemiddelen en gereedschappen door de SWO overgenomen van Stark die worden gebruikt in de groepsdetachering in Hogeveen. De kapitaallasten van deze investering van € 150.000 worden verrekend met de gemeente Hogeveen.

3.9 Beleidsindicatoren

Onderstaande beleidsindicatoren zijn een verplicht onderdeel van de begroting van gemeenschap-pelijke regelingen.

Alle kosten van de SWO die niet tot de overhead behoren, rekenen we toe aan de programma's bij de beide gemeenten. Dit maakt dat vergelijking met andere gemeenten op dit onderdeel bijna niet mogelijk is. Dit komt doordat vergeleken wordt met de totale lasten van de SWO in plaats van de begrotingsomvang van beide gemeenten.

Beleidsindicator	Eenheid	Rekening 2023	Rekening 2024	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,8	10,2	9,8	10,1	10,1	10,1
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	10,3	11,3	10,3	10,6	10,6	10,6
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom	20,6%	18,3%	8,8%	10,4%	10,4%	10,4%
	Totale kosten van inhuur externen	12.615.547	13.637.360	14.585.000	8.000.000	8.000.000	8.000.000
Overhead kosten	% van totale lasten	39,0%	37,6%	32,3%	33,3%	33,3%	33,3%
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 1.004	€ 1.094	€ 963	€ 1.076	€ 1.076	€ 1.076

* De indicatoren voor Begroting 2025 en verder zijn overgenomen uit de primaire begroting 2025.

* De begrote inhuur 2024 betreft de gewijzigde begroting 2024. Zie toelichting onder totale kosten inhuur.

Definitie formatie

Formatie betreft de toegestane formatie in fte's van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari of rekeningjaar 31 december. Het gaat om formatieplaatsen, ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. De formatie is exclusief de inzet van personeel voor piekwerkzaamheden, ziektevervangende en inhuur voor extra klussen of projecten. De formatie wordt op dit moment nog niet bijgesteld wanneer er extra opdrachten vanuit de gemeenten aan de SWO worden gegeven. Ook incidentele werkzaamheden staan niet opgenomen in de formatie.

Definitie bezetting

Betreft het werkelijke aantal fte's dat werkzaam is bij de organisatie. In de bezetting zijn ook medewerkers meegenomen die niet op een formatieve plek zijn geplaatst. Fte's die worden ingezet voor piekwerkzaamheden, ziektevervangende en inhuur voor extra klussen of projecten (Omgevingswet, Vitale vakantieparken), en incidentele werkzaamheden zoals de huisvesting van Oekraïners, maken onderdeel uit van de bezetting, maar niet van de formatie. Hierdoor wijkt de bezetting af van de formatie.

Externe inhuur

- Kosten als percentage van de totale loonsom

De totale werkelijke kosten van inhuur bedroeg in 2024 € 13.637.360.

De totale loonsom (salarislasten, kosten van inhuur, opleidingen, ambtsjubilea etc.) in 2024 is uitgekomen op € 74.444.880.

Totale kosten inhuur

In de primaire begroting (hier de meerjarenbegroting) wordt uitgegaan dat vacatures ingevuld worden met eigen personeel. Hierdoor is de begroting in 2025 en verder lager dan de realisatie in de jaren 2023 en 2024.

Voor het eerst hebben we in 2024 met een begrotingswijziging het begrote bedrag aan inhuur aangepast. Hierbij is het budget van eigen personeel verlaagd en het budget voor inhuur opgehoogd. Daarnaast is bij de opstelling van de primaire begroting 2024 geen rekening gehouden met aanvullende opdrachten vanuit de gemeenten en de werkzaamheden voor Oekraïne. Ook voor deze werkzaamheden is een begrotingswijziging gemaakt. Hierdoor is de gewijzigde begroting realistischer.

De kosten van externe inhuur zijn ten opzichte van de jaarrekening 2023 met € 965.761 toegenomen. Er moest ingehuurd worden op vacatures die we (nog) niet met vast personeel kunnen invullen en voor vervanging bij langdurig ziekte. Daarnaast is er ook ingehuurd voor werkzaamheden in het kader van de huisvesting van Oekraïners, vacatures op managementposities in afwachting van de organisatieontwikkeling en formatie in het fysieke domein. Deze formatie is noodzakelijk om de ontwikkelingen in het fysieke domein en de daarbij behorende bestuurlijke ambities te kunnen uitvoeren. Ten opzichte van de gewijzigde begroting 2024 is het verschil € 999.748.

Inhuur	Begroting	Werkelijk	Vershil
Ziekte	€ 11.214.754,31	€ 1.093.915,95	€ 10.120.838,36
Vacatures		€ 6.052.815,94	€ -6.052.815,94
Overige	€ 3.202.354,00	€ 4.842.813,95	€ -1.640.459,95
Piek	€ 220.000,00	€ 1.647.814,21	€ -1.427.814,21
Totaal	€ 14.637.108,31	€ 13.637.360,05	€ 999.748,26

Overhead

Onderdeel van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is dat we als gemeenschappelijke regeling onderscheid moeten maken in de kosten die we maken bij de uitvoering van ons primaire proces en de kosten die we maken voor de ondersteuning van dit proces. De kosten van het primaire proces worden toegerekend aan verschillende programma's van beide gemeenten.

Alle kosten voor de ondersteuning van dit proces zijn opgenomen in het overzicht overhead.

Onder overhead verstaan we de kosten die gericht zijn op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij moet gedacht worden aan (loon)kosten van bijvoorbeeld de directie en de eigen (staf)afdelingen. Verder vallen de kosten voor de administratie, automatisering en huisvesting onder de overhead. Ten opzichte van 2023 zijn de kosten van overhead afgenomen met 1,4%. Ten opzichte van de begroting is de overhead met 5,3% toegenomen dit komt door de cao-verhoging en indexaties op software, brandstoffen etc. Daarnaast zijn de overheadkosten toegenomen doordat is ingehuurd op managementfuncties en op ondersteunende functies zoals recruiters. We verwachten dat de kosten van inhuur in 2025 lager zal zijn dan in 2024.

De teamleiders hebben de verdeling van de personeelskosten per medewerker beoordeeld door vast te stellen op welke taakvelden hun medewerkers worden ingezet. Dit is de basis voor de verdeling van de personeelskosten naar de taakvelden. Onderdeel van de taakvelden is het taakveld overhead. Voor de toerekening van de personeelskosten, ICT, huisvesting, tractie en facilitaire kosten aan de overhead is dezelfde systematiek gevolgd als de toerekening aan de overige taakvelden.

De totale kosten van overhead zijn weliswaar toegenomen. Echter doordat de totale lasten van de SWO zijn toegenomen is deze procentueel gezien afgenomen.

Apparaatskosten

De apparaatskosten per inwoner stijgen ten opzichte van de begroting. Dit komt doordat er in de prognose uitgegaan wordt van een minimale toename van het inwoneraantal. Dit terwijl de apparaatskosten, als gevolg van de cao-ontwikkelingen, periodieken en aanvullende opdrachten wel toenemen. Hierdoor stijgen de lasten per inwoner. Daarnaast betreft de apparaatskosten per inwoner in de begroting 2024, de ongewijzigde begroting 2024.

Wat heeft het gekost?

Programma Bedrijfsvoering	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Wijziging 2024	Begroting 2024 - na wijziging	Rekening 2024	Verskil
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Baten	-7.683	-3.293	-3.190	-6.482	-9.712	3.230
Personeel	-6.247	-3.203	-1.811	-5.015	-5.925	911
Kapitaallasten	-138	0	-145	-145	-187	42
Automatisering	-107	-14	0	-14	-26	12
Interne zaken	-954	0	-1.233	-1.233	-3.447	2.213
Tractie	-194	-75	0	-75	-126	51
SWD Tractie via SWO	-43	0	0	0	0	0
Lasten	81.434	77.382	11.430	88.812	92.811	-3.999
Personeel	71.203	68.035	9.927	77.962	79.763	-1.801
Kapitaallasten	121	0	12	12	142	-130
Automatisering	4.968	5.211	201	5.411	5.170	241
Interne zaken	2.924	1.840	1.376	3.216	5.525	-2.310
Tractie	1.987	2.073	-106	1.967	1.985	-18
Huisvesting	188	224	20	245	225	20
SWD Personeel via SWO	0	0	0	0	0	0
SWD Tractie via SWO	43	0	0	0	0	0
Resultaat exclusief mutatie reserves	73.751	74.089	8.240	82.330	83.099	-769
Totaal onttrekkingen	-748	0	-239	-239	-239	0
Totaal toevoegingen	771	0	0	0	603	-603
Gerealiseerd resultaat	73.774	74.089	8.002	82.091	83.463	-1.372

Toelichting

Het saldo (voor verrekening met beide gemeenten) is uitgekomen op € 1.372.000 nadelig. Dit is inclusief de mutaties op de reserve nog uit te voeren taken, de voorziening voormalig personeel en de voorziening verlofsparen. Ten opzichte van de totale begrote kosten is dit een afwijking van 1,67%.

In de bestuursrapportage 2024 is het verwachte nadeel van € 2.079.000 door de gemeenten aanvullend bijgedragen en verwerkt met de 5e begrotingswijziging 2024.

Personeel

Het saldo op personeel bedraagt € 1.209.000 nadelig (exclusief reserves).

Inclusief de reservevorming bedraagt het saldo op personeel € 890.000 nadelig.

De afwijking aan de batenkant bedraagt € 911.000 voordelig.

Dit komt doordat de baten van de beveiligingskosten van de huisvesting Oekraïne € 879.751 zijn gefactureerd via de SWO en niet via de gemeenten. Het voordeel aan de batenkant is aan de lasten kant een nadeel, per saldo verloopt deze kostenneutraal. Hetzelfde geldt voor de kosten en opbrengsten van het zwembad en de griffie; totaal een voordeel aan de batenkant van € 68.735. Ook zijn er minder opbrengsten voor detachering en doorbelasten kosten aan projecten, per saldo € 38.000 nadeel.

Personeelslasten

De afwijking aan de lastenkant bedraagt € 1.801.000 nadelig (exclusief reserves).
Inclusief de reservevorming bedraagt het saldo op personeel € 2.119.000 nadelig.

Dit nadeel is te verdelen in drie onderdelen.

Kosten personeelslasten

De kosten van eigen personeel en inhuur zijn € 596.000 lager ten opzichte van de gewijzigde begroting.

De kosten van eigen personeel laat een nadeel zien van € 286.000. Het is lastig gebleken om personeel te vinden om openstaande vacatures in te vullen. Ook de doorlooptijden van openstaande vacatures zijn langer. Deze vacatures zijn tijdelijk ingevuld met inhuurkrachten in afwachting van de organisatieontwikkeling. Bij de bestuursrapportage hebben we om deze reden een begrotingswijziging gemaakt met een verschuiving tussen de salarislasteren eigen personeel en inhuur. Hierbij hebben we te veel gecorrigeerd naar inhuurkosten.

De kosten voor inhuur laat een voordeel zien van € 882.000. Er moest veel ingehuurd worden op vacatures die we (nog) niet met vast personeel kunnen invullen. Dit betreft inhuur voor werkzaamheden in het kader van de huisvesting van Oekraïners, vacatures op managementposities in afwachting van de organisatieontwikkeling en formatie in het fysieke domein. Tot op heden zijn voor de opgave in het fysieke domein 24,9 fte aangenomen of ingehuurd en loopt de werving door. Deze formatie is noodzakelijk om de ontwikkelingen in het fysieke domein en de daarbij behorende bestuurlijke ambities te kunnen uitvoeren. We hebben bij de bestuursrapportage een begrotingswijziging gemaakt met de verschuiving tussen de salarislasteren en inhuur. Hierbij hebben we te veel gecorrigeerd naar inhuurkosten waardoor op inhuur een voordeel ontstaat.

Voorziening personeel

De kosten voor het doteren van de voorziening bedragen € 936.000. Dit bestaat uit de storting in de voorziening verlofsparen, met € 767.000 en een storting in de voorziening voormalig personeel met € 169.000.

Overige personeelskosten

De kosten voor overige personeelskosten zijn € 1.779.000 hoger. Dit komt door de volgende zaken.

- Hogere kosten voor zwembad en griffie	€ 68.735 (zie ook baten)
- Meerkosten opleidingskosten	€ 151.000
- Nadeel Omgevingswet	€ 20.000
- Nadeel Vitale vakantieparken	€ 58.000
- Voordeel Wet Open Overheid	€ 48.000 voordeel
- Nadeel beveiligingskosten huisvesting Oekraïne	€ 879.751 (zie ook baten)
- Dotatie reserve NUTW	€ 318.000
- Nadeel diverse overige kosten	€ 264.000
- Nadeel ARBO/BHV/Geneeskundige controle	€ 68.000

Interne zaken

Het saldo op interne zaken bedraagt € 97.000 nadelig.

De afwijking aan de batenkant bedraagt € 2.213.000 voordelig.

Dit betreft de hogere baten voor portokosten € 61.000, hier zijn ook hogere lasten voor gemaakt. Extra baten voor de beveiligingskosten van de huisvesting Oekraïne met € 2.396.000, deze kosten zijn gefactureerd via de SWO en niet via de gemeenten, dit voordeel is aan de lastenkant een nadeel. Ook zijn er lagere baten voor de doorbelasting van personeel voor opvang vluchtelingen Oekraïne, nadeel € 249.000. Ook zijn er nog wat kleinere verschillen € 5.000 voordelig. Per saldo verlopen deze bovenstaande mutaties kostenneutraal.

De afwijking aan de lastenkant bedraagt € 2.310.000 nadelig.

Dit betreft de volgende posten:

Op het onderdeel facilitair is een nadeel van € 144.000. Dit wordt veroorzaakt door de hogere kosten voor schoonmaak met € 38.000, werkkleding met € 21.000 en kosten voor onderhoud en reparatie met € 33.000. Ook is er een nadeel op de rentelasten € 52.000, deze stonden per abuis onterecht in de begroting opgenomen.

De beveiligingskosten van de panden voor de opvangen Oekraïne laat een nadeel zien van € 2.396.000. Deze kosten moesten contractueel gefactureerd worden aan de SWO en niet direct bij de beide gemeenten. Deze lasten zijn ook hogere baten en per saldo kostenneutraal.

Er is in 2024 minder inzet van personeel ingezet voor de opvang van Oekraïners, dit laat een voordeel zien van € 249.000. Deze komen ook tot uiting in lagere baten en zijn per saldo kostenneutraal.

Juridische kosten laten een voordeel zien van € 31.000. Dit wordt veroorzaakt door het volgende: Medio 2024 was de eindejaarsverwachting dat het budget van € 75.000 onvoldoende zou zijn. Daarom is het budget incidenteel verhoogd bij de bestuursrapportage. Uiteindelijk is het oorspronkelijk budget niet overschreden. Dit heeft er met name mee te maken dat in een lopende civielrechtelijke procedure de wederpartij door het gerechtshof in het ongelijk is gesteld en is veroordeeld om de proceskosten te vergoeden. De ontvangen vergoeding is als baten geboekt op dit budget. Daarnaast bleken de kosten voor de inzet van advocaten in de tweede helft van 2024 lager te zijn dan verwacht.

De portokosten laten een nadeel zien van € 61.000. Dit wordt veroorzaakt door een aantal project-mailingen voor de gemeenten Hogeveen en De Wolden, deze zijn doorbelast en hierdoor is er ook een voordeel aan de batenkant, dit is per saldo kostenneutraal.

Tevens zijn er nog wat overige kosten, deze laten een voordeel zien van € 11.000. Dit wordt veroorzaakt door minder lasten aan verzekeringen met € 53.000 voordeel, het inhuren van fiscaal advies van Fiscaliade laat een nadeel zien van € 48.000. En er zijn diverse kleine verschillen wat een voordeel laat zien van € 6.000.

Kapitaallasten

Het saldo op kapitaallasten bedraagt € 88.000 nadelig.

De afwijking aan de batenkant bedraagt € 42.000 voordelig.

Door de renteverhogingen van de ECB bedraagt de rentevergoeding op tegoeden in de Schatkist nu circa 3%. Voor 2024 hebben we hierdoor een hoger bedrag aan rente-inkomsten ontvangen.

De afwijking aan de lastenkant bedraagt € 130.000 nadelig.

De rentelasten zijn hoger doordat we conform het BBV geen rente mogen doorbelasten wanneer de rentebaten hoger zijn dan de rentelasten en dit was in 2024 het geval voor de SWO.

Automatisering

Het saldo op automatisering bedraagt € 253.000 voordelig (exclusief reservevorming). Inclusief de reservevorming bedraagt het saldo op automatisering € 32.000 nadelig.

De afwijking aan de batenkant bedraagt € 12.000 voordelig.

Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door het doorbelasten van kosten aan externe partijen zoals de Vereniging van Drentse Gemeenten (VDG) en de Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden (SWID).

De afwijking aan de lastenkant bedraagt € 241.000 voordelig.

Dankzij besparingen binnen het mobiele telefoniecontract zijn de kosten binnen het budget gebleven en is er € 3.000 minder uitgegeven dan gereserveerd.

De dataopslag is aan het einde van 2024, en deels in plaats van volledig, vervangen. Daarom vielen de kosten voor consultancy € 21.000 lager uit dan geraamd.

Doordat meerdere verbindingen zijn opgezegd, is er een flinke besparing gerealiseerd. Het budget is voor € 58.000 onbenut gebleven, kan daarom structureel met € 25.000 worden verlaagd. De resterende ruimte is nodig vanwege extra kosten voor een upgrade van een belangrijke internetverbinding eind 2024.

De kosten voor afdruk en repro, software en onderhoud zijn duurder dan verwacht door voornamelijk indexaties dit laat een nadeel zien van € 99.000.

Op de afschrijvingskosten is een nadeel van € 103.000 en op de rentelasten is een voordeel van € 76.000 doordat we de rentelasten niet mochten doorberekenen conform de BBV-regels.

De dotatie aan de reserve NUTW bedraagt € 284.500 en wordt verderop toegelicht bij de mutaties van de reserve.

Tractie

Het saldo op tractie bedraagt € 33.000 voordelig.

De afwijking aan de batenkant bedraagt € 51.000 voordelig.

Door de latere levering van bestelde bedrijfswagens zijn minder voertuigen verkocht (nadeel € 45.000). Dit nadeel wordt gecompenseerd door de doorbelasting van de onderhoudswerkzaamheden aan de sportvelden € 53.000 en de ontvangen schadevergoedingen en bijdragen € 44.000 welke niet begroot zijn.

De afwijking aan de lastenkant bedraagt € 18.000 nadelig.

Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere kosten aan motorrijtuigenbelasting € 13.000. Hogere kosten aan onderhoud € 25.000, de vervanging van meer handgereedschap dan voorzien (door o.a. diefstal) € 10.000 en een voordeel van € 66.000 op de rentelasten doordat we de rentelasten niet mochten doorberekenen conform de BBV-regels.

Huisvesting

Het saldo op huisvesting bedraagt € 20.000 voordelig.

De afwijking aan de lastenkant bedraagt € 20.000 voordelig.

Dit voordeel is voornamelijk ontstaan doordat de kosten voor het gasverbruik en de elektriciteit over 2024 zijn meegevallen.

Toelichtingen Mutaties reserves

Voor 2024 was de reserve nog uit te voeren taken beschikbaar van € 988.718.

Uit deze reserve is in 2024 € 238.543 onttrokken en is € 602.607 gestort voor nog uit te voeren taken in 2025. De eindstand 2024 van deze reserve is € 1.352.781. Bij de vorming van een reserve kijken we kritisch naar voorgestelde dotaties. Zo mag geen sprake zijn van nieuwe ideeën, geen reguliere personele inzet en zeker zijn dat de werkzaamheden worden uitgevoerd. De toevoeging aan de reserve zien wij als acceptabel in verhouding tot de totale omvang van de SWO-begroting.

Mutaties onttrekkingen reserves

Totaal is in 2024 € 238.543 onttrokken uit de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.

Een bedrag van € 750.175 is niet onttrokken aan de reserve, omdat de middelen niet zijn uitgegeven in 2024. Dit betreft de reservevorming van Informatie gedreven werken voor € 217.701, deze projecten zijn stopgezet in afwachting van de resultaten van een externe scan op de informatie-huishouding. En de reservevorming van de Omgevingswet voor € 532.173, door het uitstellen van de wet zijn deze middelen op een later moment nodig voor de uitvoering van dit project.

Mutaties stortingen reserves

Totaal is in 2024 € 602.607 gestort in de reserve nog uit te voeren werkzaamheden.

De mutaties worden hieronder verder toegelicht.

Evenementenvergunningen € 70.000

We hebben in 2024 minder kunnen inhuren omdat de markt erg krap is waardoor onvoldoende ervaren medewerkers beschikbaar waren. We zijn eind 2024 gestart met de evaluatie van de evenementenverordeningen en beleidsregels en dit project zal in 2025 worden voortgezet. Dit is een afspraak die is gemaakt met de raad na de totstandkoming van de evenementenverordeningen en beleidsregels in 2021. Hiervoor willen we het restant gebruiken om dit project in 2025 te kunnen afronden.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) € 248.150

Voor het jaar 2024 is € 809.200 incidenteel geld beschikbaar gesteld door de beide gemeenten voor de uitvoering van de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). In 2024 is er € 561.050 uitgegeven aan dit project.

Het betreffen middelen die meerjarig kunnen worden ingezet en dus niet in 1 jaar hoeven worden besteed. Als we ze niet besteden vallen ze niet vrij, maar moeten ze aan het einde van de looptijd terug naar het Rijk. We zetten deze middelen voor capaciteit zorgvuldig in, passend bij de activiteiten en projecten en het tempo van uitvoering ervan zoals opgenomen in het Programmaplan energietransitie Hoogeveen 2024 - 2028 en het Actieplan duurzaamheid De Wolden 2025 - 2027. Daarnaast speelt mee dat vacatures op het gebied van duurzaamheid niet eenvoudig zijn in te vullen. Het project is dus nog niet volledig afgerond en daarom is het restantbudget € 248.150 nodig om in het jaar 2025 verdere uitvoering te kunnen geven aan dit project.

Informatieveiligheid € 62.470

Voor het jaar 2024 is € 227.864 incidenteel geld beschikbaar gesteld voor het nemen van diverse maatregelen voor het verhogen en borgen van informatieveiligheid. Hiervan is € 165.394 benut in het jaar 2024. Het resterende deel € 62.470 wordt benut in het jaar 2025 om monitoring software aan te schaffen t.b.v. Security.

ICT-Informatiemanagement € 157.584

Voor het jaar 2024 is € 335.546 incidenteel geld beschikbaar gesteld voor het project ICT informatiemanagement (herijking werkprocessen). In afwachting van de uitkomsten van het onderzoek door M&I partners zijn een aantal trajecten on-hold gezet om achteraf de ook de juiste keuzes te maken. In 2024 is € 117.962 van het beschikbare budget benut. Het resterende deel € 157.584 wordt benut in het jaar 2025.

Project implementatie X-Works € 19.403

Voor het jaar 2024 is € 170.000 incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het project implementatie X-Works. X-Works is de nieuwe applicatie ter vervanging van de Pinq applicatie. Deze applicatie ondersteunt het primaire proces op het gebied van WMO, Jeugd en Participatie. In 2024 is er € 150.597 uitgegeven aan dit project. Het project is nog niet volledig afgerond en daarom is het restantbudget € 19.403 nodig om in het jaar 2025 dit project af te kunnen ronden.

Project toekomst vaste informatievoorziening € 45.000

Voor het jaar 2024 hebben de gemeenten € 45.000 incidenteel beschikbaar gesteld, voor de uitvoering van het project toekomst vaste informatievoorziening. Een deel van het budget is naar 2024 gehaald voor projectleiding en begeleiden sourcing strategie. Aanbesteding en gunning hebben in 2024 plaatsgevonden, maar uitvoering start pas in 2025. Vandaar dat het budget voor 2024 niet is uitgegeven, maar wel noodzakelijk is.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2023	Primitieve Begroting 2024	Wijziging 2024	Begroting 2024 - na wijziging	Realisatie 2024	Verschil
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Baten						
Bijdrage De Wolden	-21.947	-21.696	-2.554	-24.250	-24.655	-405
Bijdrage Hoogeveen	-51.827	-52.393	-5.447	-57.841	-58.808	-967
TOTAAL BATEN	-73.774	-74.089	-8.001	-82.091	-83.463	-1.372
Lasten						0
TOTAAL LASTEN	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-73.774	-74.089	-8.001	-82.091	-83.463	-1.372

Toelichting op de algemene dekkingsmiddelen

Per saldo sluit de jaarrekening met een nadelig saldo, voor verrekening met beide gemeenten, van € 1.371.958. Het nadelige saldo is verrekend met de beide gemeenten volgens het afgesproken verdeelpercentage. De verdeling is 70,46% voor gemeente Hoogeveen en 29,54% voor gemeente De Wolden. Het begrote bedrag van onvoorzien bedraagt € 1.000. Aanwending van de post onvoorzien is niet van toepassing.

Investerings

Omschrijving <i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroot voor wijzigingen	Begrotings- wijzigingen	Begroot na wijziging	Werkelijk	Overschot (+)/ Tekort (-)	Restant naar 2025
Bedrijfsmiddelen tractie	544	964	1.508	584	924	924
Bedrijfsmiddelen automatisering	1.769	844	2.613	768	1.845	1.845
Digitalisering dienstverlening	460	-460	0	12	-12	-12
Bedrijfsmiddelen facilitair	386	562	948	358	590	590
Totaal	3.159	1.910	5.069	1.722	3.347	3.347

Toelichting op de investeringen

Bedrijfsmiddelen tractie

In 2024 was voor 'vervanging bedrijfsmiddelen tractie' € 1.358.000 beschikbaar. In 2024 zijn de volgende bedrijfsmiddelen vervangen: één bestelauto, twee bestelbussen, één trekker, één minikraan en vijf werktuigen.

De aankoop van 23 bedrijfsauto's hebben we in 2024, door langere levertijden, niet kunnen afronden. Slechts 3 van de 23 bedrijfsauto's zijn geleverd. De levering van de overige voertuigen vindt plaats in 2025 en hiervoor moet het resterende budget beschikbaar blijven. Per saldo wordt € 924.000 doorgeschoven naar 2025.

In 2024 zijn de tractiemiddelen en gereedschappen door de SWO overgenomen van Stark, die worden gebruikt in de groepsdetachering in Hoogeveen. De kapitaallasten van deze investering van € 150.000 worden verrekend in de bijdrage met de gemeente Hoogeveen.

Digitalisering dienstverlening

Voor de aanschaf en implementatie van nieuwe software was een investeringskrediet beschikbaar gesteld in de meerjarenbegroting. In het verleden werden we als organisatie eigenaar van deze software en moesten we deze kosten activeren op de balans. In tegenstelling tot "vroeger" ontwikkelen we zelf geen software meer en worden derhalve ook geen eigenaar. We betalen licentiekosten of gebruikersrechten wat niet mag worden geactiveerd maar "exploitatiekosten" zijn. Hierdoor is het investeringsbudget verlaagd en zijn de kapitaallasten omgezet naar exploitatielasten. Abusievelijk is nog één factuur van € 12.000 op dit investeringskrediet geboekt wat, door de reeds afgesloten boekhouding, niet gecorrigeerd kan worden. Dit wordt in 2025 gecorrigeerd.

Bedrijfsmiddelen automatisering

Per saldo is € 1.845.000 van het investeringskrediet op de bedrijfsmiddelen automatisering niet benut. Het restant van het investeringskrediet schuift om onderstaande redenen door naar 2025.

Computerruimte

De vervanging van de serverruimte en servers is uitgesteld vanwege de mogelijke overgang naar de cloud. De bijbehorende budgetten worden doorgeschoven naar 2025.

Netwerkkomponenten

De aanbesteding is afgerond en het project is in uitvoering. De werkzaamheden worden echter pas in de eerste helft van 2025 afgerond, dus het resterende budget schuift door.

Dataopslag

Vanwege de mogelijke overgang naar de cloud is er deels vervangen, met name afgeschreven apparatuur. Het lopende contract is met twee jaar verlengd en het budget wordt doorgeschoven naar 2025.

Netwerkbeveiliging

De vervanging is uitgesteld door de mogelijke overgang naar de cloud. In plaats daarvan is het bestaande contract met twee jaar verlengd. Het budget wordt doorgeschoven naar 2025.

Telefonie

De gezamenlijke aanbesteding voor telefonie (GT Connect 2), uitgevoerd door de VNG, is uitgesteld tot het eerste kwartaal van 2025. Deze investering schuift daarom door.

Thuiswerkapparatuur

Aangezien het technisch en functioneel nog niet nodig is om monitoren te vervangen, en het nieuwe thuiswerkbeleid nog niet is vastgesteld, wordt deze investering doorgeschoven.

Smartphones

Om problemen met een lopend contract te voorkomen, wordt een deel van de vervanging uitgesteld naar het eerste kwartaal van 2025. Het resterende budget schuift daarom door.

Bedrijfsmiddelen facilitair*Pilot moderne werkomgeving*

Het project moderne werkomgeving is in 2024 niet van start gegaan. Reden is dat er eerst een vlekkenplan is opgesteld om de organisatie te huisvesten in overeenstemming met de nieuwe Netwerkorganisatie.

Huisvesting algemeen

Het afgelopen jaar is er het volgende gedaan met betrekking tot een nieuwe inrichting:

- Trouwzaal Hoogeveen.
- Plaatsing nieuwe bureaustoelen Zuidwolde.
- Plaatsing LED-scherm raadzaal Zuidwolde.
- Plaatsing digibord Compagnieshuis Hoogeveen en Zuidwolde.
- Plaatsing Teams schermen in collegekamer Zuidwolde en CK6.
- Plaatsing van twee mini bibliotheken in de Werkcafés in Hoogeveen en Zuidwolde.

Ook is de aanbesteding bedrijfskleding, sport- en badkleding afgerond.

Overhead

Toelichting op de overhead

Onderdeel van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is dat we als gemeenschappelijke regeling onderscheid moeten maken in de kosten die we maken bij de uitvoering van ons primaire proces en de kosten die we maken voor de ondersteuning van dit proces. De kosten van het primaire proces worden toegerekend aan de taakvelden binnen de verschillende programma's van beide gemeenten. Alle kosten voor de ondersteuning van dit proces zijn opgenomen in het overzicht overhead.

Onder overhead verstaan we de kosten die gericht zijn op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij moet gedacht worden aan (loon)kosten van bijvoorbeeld de directie en de eigen (staf)afdelingen. Verder vallen de kosten voor de administratie, automatisering en huisvesting onder de overhead. De verdeling van de personeelskosten is per medewerker door de teamleiders beoordeeld op welke taakvelden de betreffende medewerkers werkzaamheden verrichten. Dit is de basis voor de verdeling van de personeelskosten naar de taakvelden. Onderdeel van de taakvelden is het taakveld overhead. Voor de toerekening van de personeelskosten, ICT, huisvesting, tractie en facilitaire kosten aan de overhead is dezelfde systematiek gevolgd.

Het door de gemeenten centraal verantwoorden van lasten en baten vóór overhead, heeft als doel het creëren van meer inzicht in de financiële positie van de gemeente. Dit moet bijdragen aan de versterking van de democratische rollen van de raad en het vergroten van de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten. De totale overheadkosten in de jaarrekening bedragen € 33,355 miljoen.

De totale begrote exploitatie voor beide gemeenten bedraagt gezamenlijk ongeveer € 286,4 miljoen. De overhead bedraagt daarom 11,6% van de totale exploitatiekosten van beide gemeenten.

Onvoorziene uitgaven

Om te voldoen aan Artikel 17, lid b van het BBV hebben we bij in de begroting bij het overzicht van baten en lasten onder 'het geraamde bedrag voor onvoorzien' een pro forma post opgenomen van € 1.000. De werkelijke kosten zijn ten laste van de exploitatie gebracht waardoor dit bedrag vrijvalt in de jaarrekening.

PARAGRAFEN

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft een aantal verplichte paragrafen voor:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Voor de SWO zijn alleen de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Bedrijfsvoering en de Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid van toepassing. Voor het programma Bedrijfsvoering verwijzen we naar het in je jaarstukken opgenomen programma Bedrijfsvoering en algemene dekkingsmiddelen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten we in deze paragraaf melding maken van het beleid van de onze gemeente over de weerstandscapaciteit en de risico's.

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin we in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat we beleid moeten veranderen. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit die middelen en mogelijkheden die we hebben als dekking voor niet-begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn.

Voor de beoordeling van de vraag of sprake is van een adequaat weerstandsvermogen zouden we een relatie moeten leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de daarmee af te dekken risico's. Het gaat dan vooral om de grotere risico's waarvoor niet op een andere wijze al een voorziening is.

Bij de oprichting van de SWO is besloten dat binnen de SWO geen weerstandsvermogen wordt gevormd. Dit is ook zo afgestemd met de toezichthouder, provincie Drenthe. De SWO doet in voorkomende gevallen een beroep op de beide gemeenten. Zij houden in de inventarisatie van de weerstandscapaciteit en de aanwezige risico's rekening met het risico van de deelname aan de SWO. Dit houdt in dat eventuele exploitatieoverschotten of -tekorten van de SWO via de jaarlijkse bijdragen rechtstreeks met de deelnemende gemeenten verrekend worden.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de gemeenten De Wolden en Hoogeveen wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit. Met andere woorden: wat is de capaciteit van de gemeentes om aanwezige risico's te dekken zonder dat de beoogde doelstellingen gevaar lopen?

Kengetallen financiële positie

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen vindt ook een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie plaats. De kengetallen en de beoordeling geven inzicht in de financiële positie van de SWO. Daarnaast is het ook relevant om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de kengetallen over de jaren heen. Voor de SWO zijn de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio en de structurele exploitatieruimte relevant. Het kengetal grondexploitatie en de belastingcapaciteit (woonlasten meerpersoonshuishouden) zijn niet van toepassing.

1A. Netto schuldquote. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de SWO ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. De solvabiliteitsratio. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de SWO in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal.

3. Structurele exploitatieruimte. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte bepalen we door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

	Begroting 2023	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	11%	6%	10%	2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	11%	6%	10%	2%
Solvabiliteit	10%	6%	5%	7%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	2%

Ter bekostiging van de overdracht van de materiële vaste activa hebben beide gemeenten een lening verstrekt. Uit de netto schuldquote blijkt dat de schuldenlast voor de SWO gering is.

Bij de oprichting van de SWO is besloten dat we geen weerstandsvermogen vormen. Dit wordt zichtbaar in de extreem lage solvabiliteitsratio. Eventuele exploitatie-overschotten of -tekorten verrekenen we via de jaarlijkse bijdragen rechtstreeks met de deelnemende gemeenten. De structurele exploitatieruimte is daarom jaarlijks (nagenoeg) nihil.

Bedrijfsvoering

Toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording

Bij de rechtmatigheidsverantwoording is geconstateerd dat op een tweetal onderdelen sprake is van een onrechtmatigheid. De onrechtmatigheden zijn nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording. In de paragraaf bedrijfsvoering is voor deze onrechtmatigheden de oorzaak en toekomstige acties om deze onrechtmatigheden te gaan voorkomen opgenomen.

Begrotingsonrechtmatigheden

Vanuit de analyse op de begrotingsonrechtmatigheden komen een aantal acceptabele begrotingsoverschrijdingen naar voren. Deze overschrijdingen komen voort uit de gekozen systematiek van de SWO ten aanzien van begrotingswijzigingen. De SWO stelt namelijk alleen een begrotingswijziging voor als de bijdrage van de gemeente wijzigt. Mochten hogere lasten ontstaan maar hier staan ook hogere baten tegenover, dan verandert de bijdrage van de gemeenten niet. Hiervoor wordt geen begrotingswijziging voorgesteld. In formele zin is dan wel sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Deze begrotingsonrechtmatigheid is acceptabel op basis van de financiële verordening van de SWO.

Voor een overzicht van de onrechtmatigheden verwijzen we u naar de toelichtingen in de jaarrekening, onder analyse begrotingsafwijking.

Aanbestedingsonrechtmatigheden

Enerzijds is tijdens de interne controle geconstateerd dat een aantal inkopen Europees aanbesteed hadden moeten worden en anderzijds is geconstateerd dat het eigen inkoopbeleid van de SWO beperkt wordt nageleefd. Met betrekking tot het eigen inkoopbeleid constateren we dat het inkoopstartformulier in een aantal gevallen niet is ingevuld en niet afgestemd is met de afdeling inkoop. Daarnaast is geconstateerd dat de aanbestedingsprocedures zoals opgenomen in het inkoopbeleid niet adequaat gevolgd worden binnen de organisatie.

Om de rechtmatigheid van de inkopen te verbeteren heeft de organisatie een projectleider voor de transitie van de inkoopfunctie aangesteld. Een van de ambities uit het transitieplan is om te zorgen dat er binnen de SWO De Wolden Hoogeveen 100% rechtmatig wordt ingekocht. Hiervoor is het van belang dat alle contracten zijn vastgelegd en gemonitord vanuit Pactum, zodat signaleringen gekoppeld kunnen worden. Hiervoor wordt samen met de contractbeheerders acties uitgezet om alle contracten te registreren, te monitoren en per contract signaleringsfuncties toe te voegen. Deze data is gebruikt voor het opzetten van een actuele aanbestedingskalender voor 2024 en verder. Hiermee kan worden voorkomen dat niet tijdig wordt gestart met een aanbesteding en het opstellen van een inkoopstartformulier.

De controle van de inkoopstartformulieren zal worden georganiseerd en geborgd. In 2024 heeft er een herijking plaatsgevonden van de processtappen en zijn hier de verschillende inkooprollen aan gekoppeld. In 2025 gaan we verder met het verbeteren van het proces rondom inkoop en aanbesteding. Tevens zal worden gekeken hoe tijdens tussentijdse spendanalyses de onderliggende documenten en informatie beschikbaar is. Hiervoor zal een analyse worden gemaakt van de huidige inkoopprocessen. Ook wordt gekeken in welke processen stappen efficiënter kunnen worden ingericht, uitgaande van de controles en monitoring welke jaarlijks plaats vinden.

Ook wordt gekeken in welke systemen welke informatie bewaard wordt en hoe we kunnen zorgen dat deze informatie ook beschikbaar is. Zo kan eerder worden gezorgd dat dossiers compleet zijn of worden gemaakt. Op dit moment werken we met veel verschillende systemen voor het registreren van informatie. In 2025 gaan we bezig met het implementeren van een nieuw financieel systeem. In dit systeem wordt eveneens een verplichtingenmodule en een contractenmodule aangeschaft zodat alle informatie in één systeem wordt opgenomen. Dit gaat een voordeel opleveren voor de organisatie qua efficiëntie en volledigheid.

Integriteitsmeldingen

In paragraaf 3.7.2 Integriteit van het jaarverslag gaan we nader in op de integriteitsmeldingen.

Financiering

We moeten de uitvoering van onze financieringsfunctie doen binnen de wettelijke kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). In de wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt tot uitdrukking in een verplicht treasurystatuut en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

Een ander belangrijk uitgangspunt van de Wet FIDO is dat deze wet aan de lagere overheid de verplichting oplegt financiële risico's op treasurygebied te beheersen. Daarnaast regelt de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) de vereisten ten aanzien van de kredietwaardigheid van financiële instellingen.

In de paragraaf Financiering geven we de ontwikkelingen aan met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury. De randvoorwaarden waarbinnen treasury zich kan en mag bewegen, formuleren we in het treasurystatuut.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de inflatierisico's, renterisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's en valutarisico's.

Renterisico

Hieronder valt het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de rentelasten van het vreemd vermogen hoger, dan wel dat de renteopbrengsten van activa lager zijn dan een bestuurlijk wenselijk geacht niveau, dan wel het in de meerjarenraming en de begroting geraamde niveau.

De Wet FIDO hanteert voor de beheersing van het renterisico de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De wet normeert via percentages het maximale risico dat een gemeenschappelijke regeling mag lopen op de vaste (de renterisiconorm) en de vlottende schuld (de kasgeldlimiet).

Kasgeldlimiet (kortlopende schuld)

De kasgeldlimiet heeft tot doel de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks geeft het ministerie aan welk bedrag de lagere overheid mag financieren met kortlopende geldleningen. De kasgeldlimiet betreft een percentage (8,2%) van het begrotingstotaal. Voor 2024 is het (primaire) begrotingstotaal € 77.382.133, zodat de toegestane kasgeldlimiet € 6.345.335 is.

Berekening kasgeldlimiet	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Toegestane kasgeldlimiet in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
Begrotingstotaal	77.382	77.382	77.382	77.382
In bedrag	6.345	6.345	6.345	6.345
Vlottende schuld (2)	0	0	0	0
Vlottende middelen (3)	2.801	4.337	4.973	7.343
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-2.801	-4.337	-4.973	-7.343
Toegestane kasgeldlimiet	6.345	6.345	6.345	6.345
Ruimte	9.146	10.682	11.318	13.688

Deze limiet mogen we gedurende het jaar in principe niet overschrijden. Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden, moeten we binnen drie kwartalen maatregelen treffen om dat teniet te doen. Dat kan door consolidatie (= het omzetten van kortlopende schuld in een langlopende schuld).

Renterisiconorm

De renterisiconorm schrijft voor hoeveel we maximaal mogen lenen voor een periode langer dan één jaar. Deze norm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de kortlopende schuld te beperken. De renterisico's berekenen we als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande langlopende schuld. Er geldt een wettelijke norm. Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen.

In onderstaande tabel zetten we de norm af tegen de feitelijke situatie. Conclusie: de SWO voldoet ruimschoots aan de risiconorm.

Renterisiconorm	Rekening	Begroting	Rekening
<i>Bedragen x € 1.000</i>	2023	2024	2024
1 Renteherzieningen	0	0	0
2 Betaalde aflossingen	1.559	2.024	1.643
3 Renterisico (1+2)	1.559	2.024	1.643
4a Begrotingstotaal	67.024	77.382	77.382
4b Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm	13.405	15.476	15.476
5a Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	11.846	13.452	13.833
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0

Kredietrisico

Het kredietrisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de tegenpartij niet aan haar contractuele verplichtingen kan voldoen. De SWO heeft geen geldleningen verstrekt aan derden, waardoor geen sprake is van kredietrisico.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de organisatie over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen. Dit risico is ondervangen doordat de beide gemeenten gedurende het jaar voorschotten betalen aan de SWO.

Koers- en valutarisico

Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Op dit moment bezit de SWO geen financiële activa en is dus geen sprake van koersrisico.

Valutarisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van wat verwacht werd op het beslissingsmoment. Op dit moment bezit de SWO geen vreemde valuta en kent geen leveranciers en afnemers van buiten de eurolanden, dus is geen sprake van een valutarisico.

Schema rentetoerekening verantwoordingsjaar	Bedragen x € 1.000
a. De externe rentelasten over de kort en lange financiering	142.155
b. De externe rekenbaten	187.153
Saldo rentelasten en rentebaten	-44.998
c. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (voorbeeld riolering)	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-44.998
d1. Rente over eigen vermogen	0
d2. Rente over voorzieningen	0
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente	0
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	-44.998

We hebben een positief resultaat van € 44.998 op het taakveld Treasury. Dit positieve resultaat wordt veroorzaakt doordat de renteopbrengsten over de tegoeden in de schatkist hoger zijn dan de rentelasten die de SWO moet betalen. Dit heeft tot gevolg dat er geen rente wordt toegerekend aan de taakvelden. Volgens de regelgeving van de BBV waar de SWO aan moet voldoen, is het niet toegestaan om rente toe te rekenen aan taakvelden wanneer er sprake is van een positief renteresultaat.

Financieringsarrangement

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is een financieringsovereenkomst aangegaan, die per 1 januari 2019 is gewijzigd. De BNG moet voor de kredietlimieten aan decentrale overheden liquiditeiten aanhouden. Daarom wordt sinds 1 januari 2019 over het ongebruikte deel van de kredietlimiet een bereidstellingsprovisie in rekening gebracht. Om de bereidstellingsprovisie te beperken, hebben we met de BNG overleg gehad om de overeenkomst financiële dienstverlening te wijzigen. Het totale kredietarrangement is € 5 miljoen, hiervan is € 1 miljoen voor de kredietlimiet en € 4 miljoen voor intradaglimiet. De intradaglimiet is het bedrag op de bankrekening dat gedurende de dag rood mag staan. Indien nodig of als de inzichten en of rentepercentages wijzigen, dan kunnen we de bedragen binnen het kredietarrangement aanpassen. Op deze wijze kan de samenwerkingsorganisatie tijdig aan haar verplichtingen voldoen. Met het vaststellen van deze gewijzigde financieringsovereenkomst is ook de benodigde technische infrastructuur, waaronder bevoegdheden, bepaald.

Wet open overheid

Met deze paragraaf geven we in onze begroting en verantwoording invulling aan de bepalingen vanuit de Wet open overheid. Hiermee wordt beoogd een impuls te geven aan de actieve openbaarheid.

Gerealiseerd beleid Woo:

- In de Week van de Woo zijn met regiogemeenten best practices uitgewisseld rond de implementatie van de Woo en zijn intern webinars georganiseerd.
- De colleges van De Wolden en Hoogeveen zijn in gesprek geweest met de twee Woo-ambassadeurs van de VNG en oud-burgemeesters over de bestuurlijke uitdagingen en dilemma's in beleid en uitvoering. Het centrale thema betreft het faciliteren van het recht op informatie als kerntaak voor de gemeente en dat het meer behelst dan alleen voldoen aan Woo-verzoeken.
- Per 1 november is de eerste tranche voor verplichte actieve openbaarmaking in werking getreden. De SWO en beide gemeenten hebben de openbaar te maken informatie over de organisatie, werkwijze en bereikbaarheid tijdig gerealiseerd.
- Ter verdieping op de nulmeting op de informatiehuishouding is in 2024 een meting gedaan op de kwaliteit van de informatie en dossiers, zodat hierop gerichte maatregelen getroffen kunnen worden.
- Met de managementteams (MT's) en de teams en voor nieuwe medewerkers (onboarding), zijn werksessies en opleidingen georganiseerd rond de bedoeling en werking van de Woo. Praktische werkinstructies en richtlijnen dragen bij aan de bewustwording rondom transparantie en een eenduidige werkwijze.
- De Woo-medewerkers bij de eenheden vormen een belangrijke spil in zowel de regie op Woo-verzoeken als ook in de implementatie per team.

Gerealiseerde uitvoering Woo:

- In 2024 zijn 57 Woo-verzoeken ingediend, waarvan 33 in De Wolden en 24 in Hoogeveen. Enkele kenmerken hierbij:
 - Van Hoogeveen is 95% binnen de termijn afgehandeld, voor De Wolden is dat 76%. Het verschil in percentage is te verklaren door een aantal grote en complexe Woo-verzoeken.
 - Er is in 2024 minder verdaagd dan in 2023.
- De inzet van de Woo-contactpersoon heeft geholpen om vanuit een onafhankelijke positie de vraag van verzoekers te begrijpen en verduidelijken. Het draagt bij aan dat verzoekers die informatie krijgen die aansluit bij hun vraag. In zes gevallen zijn Woo-verzoeken omgezet naar informatieverzoeken, waardoor geen besluitvormingstraject nodig was.
- Elk kwartaal worden Woo-verzoeken geëvalueerd. Het levert leerpunten op voor een optimaler Woo-proces maar vooral ook leerpunten voor bestuur en organisatie. Voorbeelden hiervan zijn;
 - hoe om te gaan met geheimhouding;
 - hoe om te gaan met intern beraad;
 - concept documenten als onderdeel van dossiervorming.
- Ter optimalisatie van de Woo-processen zijn meerdere IT-voorzieningen gerealiseerd die bijdragen aan een efficiënter en effectievere werkwijze. Voorbeeld daarvan is de software voor het (deels) geautomatiseerd lakken van niet-openbare informatie.

JAARREKENING

Balans per 31 december

ACTIVA

ACTIVA	Bedragen x € 1.000	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa			
<u>Materiële vaste activa</u>		7.104	7.038
Investerings met een economisch nut		7.104	7.038
Totaal vaste activa		7.104	7.038
Vlottende activa			
<u>Uitzettingen met een renttetypeische looptijd korter dan 1 jaar</u>		10.230	5.400
Vorderingen op openbare lichamen		1.164	1.328
Uitzettingen in de Rijksschatkist met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar		8.923	3.920
Overige vorderingen		143	152
<u>Liquide middelen</u>		0	0
<u>Overlopende activa</u>		6.484	8.176
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:			
- Europese overheidslichamen		0	0
- het Rijk		0	0
- overige Nederlandse overheidslichamen		5.347	7.414
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren komen		1.137	762
Totaal vlottende activa		16.714	13.576
Totaal generaal		23.818	20.614

PASSIVA

Passiva	31-12-2024	31-12-2023
<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>	1.564	1.200
Algemene reserve	0	0
Bestemmingsreserves	1.564	1.200
<u>Voorzieningen</u>	3.340	2.406
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.834	2.069
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is.	506	337
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</u>	7.051	6.972
Onderhandse leningen van:	0	0
4. openbare lichamen	7.051	6.972
Totaal vaste passiva	11.955	10.578
<u>Vlottende passiva</u>	11.201	9.184
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
- Overige schulden	11.201	9.184
- Banksaldi	0	0
<u>Overlopende passiva</u>	662	852
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten en daaraan gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	662	852
Totaal vlottende passiva	11.863	10.036
Totaal generaal	23.818	20.614

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over het begrotingsjaar

Programma Bedrijfsvoering <i>Bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2023	Primitieve Begroting 2024	Wijziging 2024	Begroting 2024 - na wijziging	Realisatie 2024	Vershil
Lasten	81.434	77.382	11.430	88.812	92.811	-3.999
Bedrijfsvoering	81.434	77.382	11.430	88.812	92.811	-3.999
Baten	-7.683	-3.293	-3.190	-6.482	-9.712	3.230
Bedrijfsvoering	-7.683	-3.293	-3.190	-6.482	-9.712	3.230
Saldo van baten en lasten	73.751	74.089	8.240	82.330	83.099	-769
Algemene dekkingsmiddelen	-73.774	-74.089	-8.002	-82.091	-83.463	1.372
Onvoorziene uitgaven	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-23		239	239	-364	603
Toevoeging reserve	771				603	-603
Onttrekking reserves	-748		-239	-239	-239	
Resultaat	0	0	0	0	0	0

Bovenstaand overzicht van baten en lasten is opgesteld in overeenstemming met de voorschriften van de BBV. Het rekeningresultaat, voor verrekening met beide gemeenten, van de SWO komt tot uitdrukking bij de afwijking van de "Algemene dekkingsmiddelen" en bedraagt € 1.371.958 nadelig. Dit saldo is verrekend met de beide gemeenten volgens het afgesproken verdeelpercentage. De verdeling is 70,46% voor gemeente Hoogeveen en 29,54% voor gemeente De Wolden. Het begrote bedrag van onvoorzien bedraagt € 1,00. Aanwending van de post onvoorzien is derhalve niet van toepassing.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door het bestuur van Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen op 19 december 2024, met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2023, de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie, zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.g. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zijn sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar.

Rechtmatigheidsverantwoording

De SWO heeft een enkelvoudig bestuur. De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld en afgegeven door het bestuur van de SWO.

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dit betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële verhoudingswet.
- De financiële rechtmatigheid omvat het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium:
 - Voor het voorwaardencriterium is het normenkader zoals op 8 februari 2024 door het bestuur is vastgesteld.
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het bestuur zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid worden eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordings-grens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 2.784.000) is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
 - Een rapporteringstolerantie van € 50.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

BALANS

Vaste Activa

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, inclusief de direct toe te rekenen salariskosten. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd. Materiële activa kleiner dan € 50.000, uitgezonderd gronden en terreinen, zijn niet geactiveerd, maar direct verantwoord als lasten in het lopende boekjaar. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Het startmoment van de afschrijvingen is vastgelegd in de door het bestuur van de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen vastgestelde verordening dd. 8 februari 2024. Op materiële activa wordt lineair afgeschreven, in maximaal de onderstaande afschrijvingstermijnen. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingen starten op de eerste dag van het jaar volgend op het moment waarop het actief bedrijfsvaardig is opgeleverd of het (deel)project gereed is. Een actief wordt in ieder geval als gereed beschouwd als meer dan 90% van de uitgaven zijn gedaan.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- Gronden en terreinen	hierop wordt niet afgeschreven
- Woonruimten	40 jaar
- Bedrijfsgebouwen	10 - 40 jaar
- Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	15 - 65 jaar
- Vervoersmiddelen	7 - 10 jaar
- Machines, apparaten en installaties	2 - 15 jaar
- Overig	5 - 10 jaar

Investeringsactiva met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Bij de waardering is, waar nodig, rekening gehouden met een (verwachte) duurzame waardevermindering.

Vlottende activa

Vooruitbetaling

Vooruitbetaalde bedragen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid zal een voorziening in mindering worden gebracht. De voorziening is statisch bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste Passiva**Reserves**

Reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorziening verlofsparen

In 2022 is cao-gemeenten 2021-2022 vastgesteld. Medewerkers kunnen op basis van deze cao onder andere vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke verlofuren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke verlofuren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. De uren die zijn gespaard onder het verlofsparen verjaren niet conform de door de Commissie BBV gepubliceerde "vraag & antwoord" moeten gemeenten een voorziening vormen voor alle categorieën bovenwettelijke verlofuren die in artikel 6.3 lid 3 van de cao-gemeenten zijn benoemd.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Uniforme taakvelden

De Gemeenschappelijke Regelingen moeten met ingang van de jaarrekening 2018 ook voldoen aan de aangepaste informatievoorschriften van het BBV. Dit betekent dat de realisatie van baten en lasten verantwoord moeten worden op de taakvelden. De uniforme taakvelden zijn in de plaats gekomen van de functies. Het doel van deze wijziging is het verbeteren van de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Toerekening naar taakvelden (overhead)

Om meer inzicht te geven over de totale overheadkosten is met ingang van 2018 voorgeschreven dat in de jaarrekening een apart overzicht moet worden opgenomen van de overheadkosten. Hierbij zijn de overheadkosten in het BBV gedefinieerd als alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. In de programma's worden dan de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Voor de verdeling van de personeelskosten is voor alle medewerkers beoordeeld op welke taakvelden de betreffende medewerkers werkzaamheden verrichten. Dit is de basis voor een evenredige verdeling van de personeelskosten naar de taakvelden. Een van de taakvelden is het taakveld overhead. Voor de toerekening van de overige kosten zoals ICT, facilitair en tractie is dezelfde systematiek gevolgd.

Incidentele baten en lasten

Op grond van de BBV-voorschriften wordt in de jaarrekening een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Hierbij worden per programma de belangrijkste posten afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten worden als een totaalbedrag opgenomen. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk 'Incidentele baten en lasten'.

Toelichting op de balansposten

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Investeringen met een economisch nut		7.104	7.038
Totaal		7.104	7.038

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Investeringen met economisch nut	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Bedrijfsgebouwen		122	126
Vervoermiddelen		2.817	2.766
Machines, apparaten en installaties		3.091	3.325
Overige materiële vaste activa		1.075	821
Totaal		7.104	7.038

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut

Materiële vaste activa	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2023	Investeringen	Desinvesteringen	Afgeschreven	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2024
Bedrijfsgebouwen		126	0	0	4	0	0	122
Vervoermiddelen		2.766	515	0	464	0	0	2.817
Machines, apparaten en installaties		3.325	849	0	1.083	0	0	3.091
Overige materiële vaste activa		821	358	0	104	0	0	1.075
Totaal		7.038	1.722	0	1.655	0	0	7.104

De gemeenten De Wolden en Hoogeveen hebben bij de oprichting van de SWO een gedeelte van hun materiële vaste activa overgedragen aan de SWO. Dit betreft vooral tractie en automatisering. Dit is ook de reden dat de tractie van de Stichting werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden in de SWO is ondergebracht.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn in het hierna opgenomen overzicht vermeld:

Investeringen	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2024	Cumulatief besteed t/m 2024
Bedrijfsmiddelen tractie		1.508	584	584
Bedrijfsmiddelen automatisering		2.613	768	768
Digitalisering dienstverlening		0	12	12
Bedrijfsmiddelen facilitair		948	358	358
Totaal		5.069	1.722	1.722

De belangrijkste investeringen ten laste van de investeringskredieten staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld:

Investeringen	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Werkelijk besteed in 2024
Meubilair		357.857
SAN		348.355
Lindner 100 tractor		123.500
Overname bedrijfsmiddelen tractie STARK		120.000
Laptops		118.155
AV-apparatuur		103.696
Smartphones		90.249

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Uitzettingen korter dan 1 jaar <i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Voorziening Oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2024	Balanswaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	1.164	0	1.164	1.328
Uitzettingen in de Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	8.923	0	8.923	3.920
Overige vorderingen	143	0	143	152
Totaal	10.230	0	10.230	5.400

Van de vordering op openbare lichamen betreft voor ruim € 1.062.000 een vordering op de gemeente Hoogeveen en gemeente De Wolden. Het restant betreft diverse debiteuren.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Verslagjaar 2024					
(1)	Drempelbedrag	1.547,64			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	97	139	74	47
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.450	1.408	1.474	1.501
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	77.382			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	77.382			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0200 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1.547,64			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	8.850	12.667	6.788	4.320
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	97	139	74	47

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten

Liquide middelen <i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Kassaldi	0	0
Banksaldi	0	0
Totaal	0	0

In het BBV (artikel 3 en 4) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten in de jaarrekening ook het EMU-saldo moeten verstrekken. Deze jaarrekening is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Vragenlijst Berekening EMU-saldo Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkingsorganisatie (0832)				
	2023	2024	2024	2025
Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens jaarrekening 2023	Volgens primaire begroting 2024	Volgens jaarrekening 2024	Volgens primaire begroting 2025
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)				
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	994	1.123	66	2.760
3. Mutatie voorzieningen	917		934	100
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)				
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo	-77	-1.123	868	-2.660
Ruimte voor uw toelichting				

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt worden weergegeven:

	Bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door de voorfinanciering op uitkeringen		5.347	7.414
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotingsjaren		1.137	762
Totaal		6.484	8.176

Omschrijving	Saldo 31-12-2023	Toevoe- gingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>				
EU:				
Subtotaal Rijk:	0	0	0	0
Subtotaal Provincie:	0	0	0	0
Subtotaal: Overige overheidslichamen:	7.356	5.344	7.356	5.344
Gemeente De Wolden	1.458	925	1.458	925
Gemeente Hoozevee	5.898	4.419	5.898	4.419
Subtotaal	7.356	5.344	7.356	5.344
Overige:				
St. Werkgelegenheids Initiatieven De Wolden	58	3	58	3
Arbeidsmarkt Regio	0	0	0	0
Subtotaal	58	3	58	3
Totaal	7.414	5.347	7.414	5.347

De salderingsregeling is toegepast. Dit betekent dat de baten en lasten van de beide gemeenten met elkaar worden verrekend en aan één kant van de balans worden opgenomen.

In 2024 ontstaat er door de te vorderen bedragen op beide gemeenten en de afrekening van de kosten zwembad te vorderen bij de gemeente Hoozevee een batig saldo. De verantwoording vindt daardoor plaats onder de vlottende activa.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten

Eigen vermogen	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve		0	0
Bestemmingsreserves		1.564	1.200
Gerealiseerd resultaat		0	0
Totaal		1.564	1.200

Het verloop gedurende het boekjaar is hieronder per reserve weergegeven

Verloop reserves	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>						
Algemene reserve	0					0
Subtotaal	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve nog uit te voeren taken	989	603	239	0	0	1.353
Bestemmingsreserve kwaliteitsontwikkeling SWO	211	0	0	0	0	211
Subtotaal	1.200	603	239	0	0	1.564
Totaal	1.200	603	239	0	0	1.564

Bestemmingsreserve nog uit te voeren taken

De SWO heeft met ingang van 2019 een reserve gevormd voor nog uit te voeren taken. Met het bestuursbesluit worden daarmee middelen voor het volgende jaar beschikbaar gesteld om werkzaamheden uit te voeren die nog niet zijn afgerond. In het lopende boekjaar vindt een toevoeging plaats en in het opvolgende jaar een onttrekking om de activiteiten alsnog uit te kunnen voeren. In 2024 is daarom € 238.543 aan de reserve onttrokken en € 602.607 gedoteerd. De eindstand van de reserve bedraagt € 1.352.781.

Bestemmingsreserve Kwaliteitsontwikkeling SWO

De SWO heeft met ingang van 2016 een reserve gevormd voor kwaliteitsontwikkeling van de organisatie. In de begroting nemen we vooral de reguliere werkzaamheden op. Nieuwe ontwikkelingen zoals activiteiten in het kader van kwaliteitsverbetering kunnen we betalen uit deze reserve, zonder dat dit direct leidt tot een hogere bijdrage van de gemeenten. De eindstand van de reserve bedraagt € 211.000.

De maximale omvang van de reserve kwaliteitsontwikkeling SWO is € 250.000.

Het boekjaar 2024 is afgesloten met een negatief resultaat, voor verrekening met beide gemeenten, van € 1.371.958. Dit is afgerekend met beide gemeenten.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen gedurende het boekjaar is opgenomen in onderstaand overzicht:

Voorzieningen	Boekwaarde 31-12-2023	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
<i>Bedragen x € 1.000</i>					
<i>Voor verplichtingen, verliezen en risico's (art. 44.1a en 1b BBV):</i>					
Voorziening verlofsparen	2.069	767	0	2	2.834
Subtotaal	2.069	767	0	2	2.834
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (art. 44.2 BBV)</i>					
Voorziening arbeidskosten gerealiseerde verplichtingen	337	340	0	171	506
Subtotaal	337	340	0	171	506
Totaal	2.406	1.107	0	173	3.340

Voorziening arbeidskosten gerealiseerde verplichtingen

Voor toekomstige arbeidskosten gerealiseerde (WW) verplichtingen van voormalig personeel wordt deze voorziening voldoende geacht om de hieruit voortvloeiende uitgaven te dekken.

Voorziening verlofsparen

Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet-voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. Bij alle uren die conform de cao-gemeenten als bron kunnen dienen voor het verlofsparen is sprake van een niet-gelijke omvang van de opbouw en afbouw (dit is feitelijk de omvang van het gespaarde en het bovenwettelijke verlof per balansdatum).

De uren die onderdeel uitmaakten van de verlofvoorziening uit 2018 zijn vrijgevallen.

De bovenwettelijke verlofuren uit 2019 - 2023 die in 2024 lager zijn dan in 2023 zijn "aangewend" in bovenstaande tabel € 2.075. De uren uit bovenwettelijke rechten en spaarverlof die in 2024 zijn toegevoegd, € 767.382 staan in bovenstaande tabel in de kolom "toegevoegd".

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar is als volgt.

Vaste schulden langer dan 1 jaar	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Onderhandse leningen:			
- openbare lichamen		7.051	6.972
Totaal		7.051	6.972

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop in het boekjaar weergegeven van de vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan 1 jaar

Vaste schulden langer dan 1 jaar	<i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde 31-12-2023	Vermeer- deringen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2024
Onderhandse leningen		6.972	1.722	1.643	7.051
Totaal		6.972	1.722	1.643	7.051

De gemeenten De Wolden en Hoogeveen hebben aan de SWO een lening verstrekt ter financiering van de (overgedragen) materiële vaste activa. In 2024 is een gedeelte van de lening afgelost en is een aanvullende lening door de beide gemeenten verstrekt. In 2024 is over deze leningen € 139.907 aan rente betaald, dit betreft 2% over de lening waarde per 01-01-2024.

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen

Vlottende passiva	Boekwaarde	Boekwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar	11.201	9.184
Overlopende passiva	662	852
Totaal	11.863	10.036

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen netto vlottende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	Boekwaarde	Boekwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Overige schulden	11.201	9.184
Banksaldi	0	
Totaal	11.201	9.184

Het saldo van overige schulden bestaat voornamelijk uit de nog af te dragen loonheffing, afdracht aan het ABP en af te dragen omzetbelasting.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	Boekwaarde	Boekwaarde
<i>Bedragen x € 1.000</i>	31-12-2024	31-12-2023
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten-gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	662	852
Totaal	662	852

Overlopende passiva

Dit betreffen nog te ontvangen facturen voor goederen en diensten geleverd in 2024 van diverse leveranciers.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hieronder vermelden we de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan SWO voor toekomstige jaren is verbonden.

Meerjarige inkoopcontracten

Nr.	Onderwerp aanbesteding	Leverancier(s)	Begin-datum	Looptijd	Einddatum	Verlengings-opties	Contractwaarde (Initiële looptijd)	Toelichting
1	Beveiligingsdiensten (crisis) noodopvang Vluchtelingen	Wa Beveiliging	2-10-2023	6 maanden	1-4-2024	8 x 6 maanden	Afhankelijk van afname: € 2.965.453	Locaties voor De Wolden verlengd tot 31 december 2025. Voor Hoogeveen tot en met 4 juni 2025 verlengd.
2	Pink Roccade Local Government BV	Domein belastingen en financiën	1-1-2024	6 jaar	31-12-2029	4 x 1 jaar	2024: € 1.783.997 voor alle domeinen	Verlengd met 1 jaar ingaande 01-01-2025.
		Domein burgerzaken	1-1-2024	4 jaar	31-12-2027	2 x 1 jaar		
		Domein Informatievoorziening en inzicht	1-1-2024	6 jaar	31-12-2029	4 x 1 jaar		
		Civision Samenlevingszaken (Sociaal Domein)	12-12-2023		31-12-2024			
3	Brandstoffen	Fieten Olie	1-1-2021		31-12-2023	2 x 1 jaar	Afhankelijk van afname. 2024: € 455.715	1e verlenging: 1 x 1 jaar ingaande 01-01-2024. Er zal ook gebruik gemaakt worden van de 2e en laatste verlengingsoptie tot en met 31-12-2025.
4	Dataopslag	PQR BV	17-6-2018	6 jaar	17-6-2024	max 2 jaar	2024: € 427.009	Verlengd met 1 x 2 jaar ingaande 17-06-2024.
5	RX.Mission	Visma Roxit	1-1-2024	4 jaar	31-12-2027	2 x 2 jaar	€ 411.699	Nog 3 jaar á € 137.233
6	Schoonmaak	4 percelen	1-10-2019	4 jaar	30-9-2023	2 x 1 jaar	Verschilt per perceel (perceel 1 - nivo 2024: € 378.944)	2e (en laatste) verlenging: 1 x 1 jaar ingaande 01-10-2024 4 percelen.
7	Inhuur uitzendkrachten	Meerdere leveranciers (Sebo en Tempo Team)	1-6-2024	2 jaar	31-5-2026	2 x 1 jaar	Afhankelijk van afname. 2024: € 344.784	
8	Kantoorinrichting	Vepa BV en Pet Projectinrichting BV	1-6-2021	5 jaar	31-5-2026	2 x 1 jaar	2024: € 242.841	

Nr.	Onderwerp aanbesteding	Leverancier(s)	Begin-datum	Looptijd	Einddatum	Verlengings-opties	Contractwaarde (Initiële looptijd)	Toelichting
9	Aansprakelijkheidsverzekering en ongevallenverzekering werknemers	Melior	1-1-2023	3 jaar	1-1-2026	2 x 1 jaar	Contractwaarde fluctueert, afhankelijk van aantal medewerkers en inwoners. 2024: € 202.938	
10	Audiovisuele middelen en narrowcasting	dB Audio Video Systemen BV	1-1-2022	4 jaar	1-1-2026	5 x 1 jaar	Afhankelijk van afname. 2024: € 191.045	

Voor het contract van Visma Roxit is ten onrechte gebruik gemaakt van de uitzonderingsbepaling o.b.v. artikel 2.23b AW 2012. Hierdoor zijn de jaarlijkse kosten van € 137.233 onrechtmatig. De volledige contractwaarde van € 548.932 is daarom als rechtmatigheidsafwijking genomen binnen dit boekjaar.

Operational lease

De langdurige verplichtingen uit hoofde van operational lease zijn niet in de balans opgenomen. Het betreft de hieronder vermelde overeenkomsten.

Nr.	Onderwerp aanbesteding	Leverancier(s)	Begin-datum	Loop-tijd	Eind-datum	Verlengings-opties	Contractwaarde (Initiële looptijd)
a	Afdrukapparatuur (afdelingsprinters)	Canon	1-9-2023	5 jaar	31-8-2028	tot max 2 jaar	€ 192.360
b	Groot formaat printers	Canon	1-8-2024	5 jaar	31-7-2029		€ 21.528

Huur

Nr.	Onderwerp aanbesteding	Begindatum	Einddatum	Contractwaarde (Initiële looptijd)
1	Huurovereenkomst Vos van Steenwijklaan 75	1-4-2022	29-2-2032	€ 760.000
2	Huurovereenkomst van de dienst openbare ruimte - Vos van Steenwijklaan 75B	1-3-2022	29-2-2032	€ 600.000

Het betreft hierbij de kale huur.

Arbeid gerelateerde verplichtingen

De verplichting uit hoofde van arbeid gerelateerde verplichtingen (vakantiedagen) is hieronder weergegeven

Omschrijving	Rekening 2024	Rekening 2023
Verplichtingen vakantiedagen	757.810	1.285.721
	757.810	1.285.721

Deze verplichtingen zijn niet opgenomen in de meerjarenbegroting. Net als in 2023 is voor het saldo bovenwettelijke verlofuren een voorziening getroffen en staan deze op de balans. De toename is het gevolg van enerzijds meer uren en anderzijds door de gewijzigde cao.

WNT-verantwoording

De WNT is van toepassing op de SWO. Het voor SWO toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Dit is het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2024.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder.

Gegevens 2024	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
H.B.J. Mulder	Directeur (tot en met 31-12-2024)
K.M. Cornelissen	Plaatsvervangend directeur (vanaf 06-12-2024)
R.P. Koning	Directeur
K.B. Loohuis	Voorzitter (tot en met 31-03-2024)
M. Breukelman	Lid (vanaf 03-04-2024)
D.D. Reneman	Lid
I.C.J. Nieuwenhuizen	Lid (tot en met 31-03-2024) Voorzitter (vanaf 01-04-2024)
R.H.J. Hooch Antink	Lid

Gegevens 2023	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
H.B.J. Mulder	Directeur
R.P. Koning	Directeur
K.B. Loohuis	Lid (tot en met 30-06-2023) Voorzitter (vanaf 01-07-2023)
D.D. Reneman	Lid
J. Zwiers	Lid (tot en met 30-04-2023)
R. Bisschop	Lid (tot en met 30-04-2023)
A.M. Tuit	Lid (tot en met 30-04-2023)
J. Westendorp	Lid (tot en met 30-04-2023)
I.C.J. Nieuwenhuizen	Voorzitter (tot en met 30-06-2023) Lid (vanaf 01-07-2023)
G. Hempen-Prent	Lid (tot en met 30-04-2023)
E. van Dijk	Lid (tot en met 11-07-2023)
A. Haar	Lid (tot en met 30-04-2023)
M.P. Turksma	Lid (tot en met 30-04-2023)
R.H.J. Hooch Antink	Lid (met ingang van 07-09-2023)

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Analyse begrotingsafwijkingen

Programma Bedrijfsvoering	Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Begrotingsafwijking		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
<i>Bedragen x € 1.000</i>									
Bedrijfsvoering	-6.482	88.812	82.330	-9.712	92.811	83.099	3.230	-3.999	-769
Subtotaal programma	-6.482	88.812	82.330	-9.712	92.811	83.099	3.230	-3.999	-769
<i>Omschrijving algemene dekkingsmiddelen</i>									
Algemene dekkingsmiddelen	-82.091	0	-82.091	-83.463	0	-83.463	1.372	0	1.372
Onvoorziene uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	-82.091		-82.091	-83.463		-83.463	1.372		1.372
Totaal saldo van baten en lasten	-88.573	88.812	239	-93.175	92.811	-364	4.601	-3.999	603
Toevoeging/onttrekking aan reserves per programma									
Bedrijfsvoering	-239		-239	-239	603	364		-603	-603
Gerealiseerd resultaat	-88.812	88.812	0	-93.413	93.413	0	4.601	-4.601	0

Begrotingsrechtmatigheid

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingsafwijking aan de lastenkant.

Begrotingsafwijking (lasten)			Onrechtmatig, maar acceptabel	Onrechtmatig	Motivering van conclusie
1	Storting reserve nog uit te voeren werkzaamheden 2024-2025	-/- € 602.607	X		Pro-forma bestuursbesluit bestuur.
2	Dotatie 2024 voorziening verlofsparen	-/- € 767.382	X		Gemeld, maar exacte omvang was pas na jaarafsluiting bekend.
3	Vrijval 2024 / Dotatie 2025 Voorziening voormalig personeel	-/- € 168.922	X		Exacte omvang pas na jaarafsluiting bekend.
4	Personeel	-/- € 864.952	X		Gemeld en staan hogere baten tegenover.
5	Interne zaken	-/- € 2.309.591	X		Hogere baten t.o.v. hogere lasten.
6	Kapitaallasten	-/- € 130.416	X		Hogere baten t.o.v. hogere lasten.
7	Automatisering	€ 240.944	X		Lagere baten t.o.v. lagere lasten.
8	Tractie	-/- € 18.197	X		Hogere baten t.o.v. hogere lasten.
9	Huisvesting	€ 19.926	X		Zijn weliswaar lagere lasten, maar niet gemeld.
		-/- € 4.601.197			

Exclusief de storting in de reserve is dit € 3.998.591.

Begrotingsafwijking lasten kant nadeel van € 4.601.197

Ad 1. Er is € 602.607 gestort voor nog uit te voeren taken 2025.

Doordat dit onderdeel uitmaakt van de nieuw te vormen reserve waartoe is besloten door het bestuur in december 2024, is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 2 / Ad 3. Op de voorziening personeel is per saldo € 936.304 gemuteerd.

Dit bestaat uit de storting in de voorziening verlofsparen met € 767.382 en een storting van de voorziening voormalig personeel met € 168.922. Deze voorziening is gemeld in de tussenrapportage, alleen kon deze nog niet financieel gemaakt worden daar de exacte omvang pas na het einde van het jaar definitief bekend is geworden. Dit is een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 4. De kosten van Personeel zijn € 864.952 hoger dan waren begroot.

De kosten van eigen personeel en inhuur zijn € 596.000 lager ten opzichte van de gewijzigde begroting. En is als volgt te specificeren:

- De kosten van eigen personeel laat een nadeel zien van € 286.000. Het is lastig gebleken om personeel te vinden om openstaande vacatures in te vullen. Ook de doorlooptijden van openstaande vacatures zijn langer. Deze vacatures zijn tijdelijk ingevuld met inhuurkrachten in afwachting van de organisatieontwikkeling. Bij de bestuursrapportage hebben we om deze reden een begrotingswijziging gemaakt met een verschuiving tussen de salarislasten eigen personeel en inhuur. Hierbij hebben we te veel gecorrigeerd naar inhuurkosten.
- De kosten voor inhuur laat een voordeel zien van € 882.000. Er moest veel ingehuurd worden op vacatures die we (nog) niet met vast personeel kunnen invullen. Dit betreft inhuur voor werkzaamheden in het kader van de huisvesting van Oekraïners, vacatures op managementposities in afwachting van de organisatieontwikkeling en formatie in het fysieke domein. Tot op heden zijn voor de opgave in het fysieke domein 24,9 fte aangenomen of ingehuurd en loopt de werving door. Deze formatie is noodzakelijk om de ontwikkelingen in het fysieke domein en de daarbij behorende bestuurlijke ambities te kunnen uitvoeren. We hebben bij de bestuursrapportage een begrotingswijziging gemaakt met de verschuiving tussen de salarislasten en inhuur. Hierbij hebben we te veel gecorrigeerd naar inhuurkosten waardoor op inhuur een voordeel ontstaat.

Overige personeelskosten

De kosten voor overige personeelskosten zijn € 1.461.000 hoger. Dit komt door de volgende zaken.

- Hogere kosten voor zwembad en griffie	€ 68.735 (zie ook baten)
- Meerkosten opleidingskosten	€ 151.000
- Nadeel Omgevingswet	€ 20.000
- Nadeel Vitale vakantieparken	€ 58.000
- Voordeel Wet Open Overheid	€ 48.000 voordeel
- Nadeel beveiligingskosten huisvesting Oekraïne	€ 879.751 (zie ook baten)
- Nadeel diverse overige kosten	€ 264.000
- Nadeel ARBO/BHV/Geneeskundige controle	€ 68.000

Deze zaken zijn al zijn benoemd in de tussenrapportage en/of er hogere baten tegen overstaan is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 5. De kosten van Interne zaken zijn € 2.309.591 hoger dan waren begroot.

Dit betreft de volgende posten:

- Op het onderdeel facilitair is een nadeel van € 144.000. Dit wordt veroorzaakt door de hogere kosten voor schoonmaak met € 38.000, werkkleding met € 21.000 en kosten voor onderhoud en reparatie met € 33.000. Ook is er een nadeel op de rentelasten € 52.000, deze stonden per abuis onterecht in de begroting opgenomen.
- De beveiligingskosten van de panden voor de opvang van Oekraïners laten een nadeel zien van € 2.396.000. Deze kosten moesten contractueel gefactureerd worden aan de SWO en niet direct bij de beide gemeenten. Deze lasten zijn ook hogere baten en per saldo kostenneutraal.

- Er is in 2024 minder inzet van personeel ingezet voor de opvang van Oekraïners dit laat een voordeel zien van € 249.000. Deze komen ook tot uiting in lagere baten en zijn per saldo kostenneutraal.
- Juridische kosten laat een voordeel zien van € 31.000. Dit wordt veroorzaakt door het volgende: Medio 2024 was de eindejaarsverwachting dat het budget van € 75.000 onvoldoende zou zijn. Daarom is het budget incidenteel verhoogd bij de bestuursrapportage. Uiteindelijk is het oorspronkelijk budget niet overschreden. Dit heeft er met name mee te maken dat in een lopende civielrechtelijke procedure de wederpartij door het gerechtshof in het ongelijk is gesteld en is veroordeeld om de proceskosten te vergoeden. De ontvangen vergoeding is als baten geboekt op dit budget. Daarnaast bleken de kosten voor de inzet van advocaten in de tweede helft van 2024 lager te zijn dan verwacht.
- De portokosten laten een nadeel zien van € 61.000. Dit wordt veroorzaakt door een aantal projectmailingen voor de gemeenten Hoogeveen en De Wolden, deze zijn doorbelast en hierdoor is er ook een voordeel aan de batenkant, per saldo is dit kostenneutraal.
- Tevens zijn er nog wat overige kosten, deze laten een voordeel zien van € 11.000. Dit wordt veroorzaakt door minder lasten aan verzekeringen met € 53.000 voordeel, het inhuren van fiscaal advies van Fiscaliade laat een nadeel zien van € 48.000. En er zijn diverse kleine verschillen wat een voordeel laat zien van € 6.000.

Doordat alle bovenstaande zaken al zijn benoemd in de tussenrapportage en/of er hogere baten tegen overstaan is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 6. De kapitaallasten zijn € 130.416 hoger dan waren begroot.

De rentelasten zijn hoger doordat we conform het BBV geen rente mogen doorbelasten wanneer de rentebaten hoger zijn dan de rentelasten en dit was in 2024 het geval voor de SWO.

Doordat alle bovenstaande zaken al zijn benoemd in de tussenrapportage en/of er hogere baten tegen overstaan is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 7. De Automatiseringskosten zijn € 240.944 lager dan waren begroot.

Dit is als volgt te specificeren:

- Dankzij besparingen binnen het mobiele telefoniecontract zijn de kosten binnen het budget gebleven en is er € 3.000 minder uitgegeven dan gereserveerd.
- De dataopslag is aan het einde van 2024, en deels in plaats van volledig, vervangen. Daarom vielen de kosten voor consultancy € 21.000 lager uit dan geraamd.
- Doordat meerdere verbindingen zijn opgezegd, is er een flinke besparing gerealiseerd. Het budget is voor € 58.000 onbenut gebleven en kan daarom structureel met € 25.000 worden verlaagd. De resterende ruimte is nodig vanwege extra kosten voor een upgrade van een belangrijke internetverbinding eind 2024.
- De kosten voor afdruk en repro, software en onderhoud zijn duurder dan verwacht door voor- namelijk indexaties dit laat een nadeel zien van € 99.000.
- Op de afschrijvingskosten is een nadeel van € 103.000 en op de rentelasten is een voordeel van € 76.000 doordat we de rentelasten niet mochten doorberekenen conform de BBV-regels.
- De dotatie aan de reserve NUTW bedraagt € 284.500, en wordt verderop toegelicht bij de mutaties van de reserve.

Dit voordeel wordt veroorzaakt door de reservemutaties van € 284.500 bij automatisering. Hierdoor blijft er een nadeel op automatisering over.

Doordat alle bovenstaande zaken al zijn benoemd in de tussenrapportage, bestuursbesluit en/of er hogere baten tegen overstaan is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 8. De kosten van Tractie zijn € 18.197 hoger dan waren begroot.

Dit wordt met name veroorzaakt door de hogere kosten aan motorrijtuigenbelasting € 13.000, hogere kosten aan onderhoud € 25.000, de vervanging van meer handgereedschap dan voorzien (door o.a. diefstal) € 10.000 en een voordeel van € 66.000 op de rentelasten doordat we de rentelasten niet mochten doorberekenen conform de BBV-regels.

Doordat alle bovenstaande zaken al zijn benoemd in de tussenrapportage is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 9. De kosten van Huisvesting zijn € 19.926 lager dan waren begroot.

Dit voordeel is voornamelijk ontstaan doordat de kosten voor het gasverbruik en de elektriciteit over 2024 zijn meegevallen.

Doordat alle bovenstaande zaken al zijn benoemd in de tussenrapportage is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de begrotingsafwijking aan de batenkant.

Begrotingsafwijking (baten)			Onrechtmatig, maar acceptabel	Onrechtmatig	Motivering van conclusie
1	Personeel	€ 910.759	X		Gemeld en hogere baten t.o.v. hogere lasten
2	Interne zaken	€ 2.213.444	X		Hogere baten t.o.v. hogere lasten
3	Kapitaallasten	€ 42.153	X		Hogere baten t.o.v. hogere lasten
4	Automatisering	€ 11.847	X		Hogere baten t.o.v. hogere lasten
5	Tractie	€ 51.336	X		Hogere baten t.o.v. hogere lasten
		€ 3.229.539			

Van bovenstaande onvoorziene uitgaven is geen begrotingswijziging gemaakt. Wel is het bestuur over het verwachte rekeningresultaat en de afwijkingen geïnformeerd, enerzijds bij de tussenrapportage, anderzijds bij de vaststelling van de conceptjaarstukken.

Begrotingsafwijking batenkant voordeel van € 3.229.539

Ad 1. De baten van Personeel zijn € 910.759 hoger dan waren begroot.

Dit komt doordat de baten van de beveiligingskosten van de huisvesting van Oekraïners € 879.751 zijn gefactureerd via de SWO en niet via de gemeenten. Het voordeel aan de batenkant is aan de lastenkant een nadeel, per saldo verloopt deze kostenneutraal. Hetzelfde geldt voor de kosten en opbrengsten van het zwembad en de griffie; totaal een voordeel aan de batenkant van € 68.735. Ook zijn er minder opbrengsten voor detachering en doorbelasten kosten aan projecten, per saldo € 38.000 nadeel.

Doordat alle bovenstaande zaken al zijn benoemd in de tussenrapportage en/of hogere baten betreft waartegenover lasten staan, is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 2. De baten van Interne zaken zijn € 2.213.444 hoger dan waren begroot.

Dit betreft de hogere baten voor portokosten € 61.000, hier staan ook hogere lasten tegenover. Extra baten voor de beveiligingskosten van de huisvesting van Oekraïners ad € 2.396.000, deze kosten zijn gefactureerd via de SWO en niet via de gemeenten, dit voordeel is aan de lastenkant een nadeel. Ook zijn er lagere baten voor de doorbelasting van personeel voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, een nadeel van € 249.000. Verder zijn er nog wat kleinere verschillen € 5.000 voordelig. Per saldo verlopen deze bovenstaande mutaties kostenneutraal. Dit is een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 3. De baten van de Kapitaallasten zijn € 42.153 hoger dan waren begroot.

Door de renteverhogingen van de ECB bedraagt de rentevergoeding op tegoeden in de schatkist nu circa 3%. Voor 2024 hebben we hierdoor een hoger bedrag aan rente-inkomsten ontvangen.

Omdat hier ook hogere lasten tegenover staan is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 4. De Automatisering baten zijn € 11.847 hoger dan waren begroot.

Dit voordeel wordt vooral veroorzaakt door het doorbelasten van kosten aan externe partijen zoals de Vereniging van Drentse Gemeente (VDG) en de Stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden (SWID).

Omdat hier ook hogere lasten tegenover staan is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Ad 5. De Tractie baten zijn € 51.336 hoger dan waren begroot.

Door de latere levering van bestelde bedrijfswagens zijn minder voertuigen verkocht (nadeel € 45.000). Dit nadeel wordt gecompenseerd door de doorbelasting van de onderhoudswerkzaamheden aan de sportvelden € 53.000 en de ontvangen schadevergoedingen en bijdragen € 44.000 welke niet begroot zijn.

Doordat alle bovenstaande zaken al zijn benoemd in de tussenrapportage en/of hogere baten betreft waartegenover lasten staan, is dit een acceptabele onrechtmatigheid.

Incidentele baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten opgenomen.

Omschrijving	Incidentele baten	
Vergoeding Oekraïne werkzaamheden	€	1.742.238
Onttrekking aan reserve	€	238.543
Vrijval voorziening voormalig personeel	€	171.541
Schadevergoedingen	€	19.137
Baten van derden	€	45.363
Vrijval verlofsparen	€	2.076
Beveiligingskosten Oekraïne baten	€	2.965.453
Verkoop / inruil Tractie	€	29.700
Totaal Incidentele baten	€	5.214.051

Toelichting

Er is een vergoeding ontvangen voor de uitvoering van werkzaamheden om vluchtelingen te huisvesten van de gemeente Hoogeveen en De Wolden.

In 2023 is een reserve gevormd voor nog uit te voeren werkzaamheden waarvan het budget in 2024 beschikbaar moest blijven. Dit betreft een 'incidentele' onttrekking.

In 2023 is voor voormalig personeel een voorziening getroffen. De werkelijke kosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.

In 2024 hebben we een aantal schadevergoedingen ontvangen dit zijn incidentele baten.

De baten van derden betreft de vergoeding voor gemaakte kosten voor andere partijen dan de SWO en die vervolgens in rekening zijn gebracht bij de derde partij. Het betreft hier bijvoorbeeld kosten voor de stichting Werkgelegenheidsinitiatieven De Wolden, Stark en een terugbetaling van opleidingskosten.

In 2024 is er een vrijval op de voorziening verlofsparen geweest van € 2.076.

De kosten voor de beveiliging van de panden m.b.t. de opvang van Oekraïners verliep via de gemeenten dit was contractueel niet juist en moest via de SWO verlopen.

In 2024 zijn er diversen tractiemiddelen verkocht en ingeruild.

In onderstaande tabel zijn de incidentele lasten opgenomen.

Omschrijving	Incidentele lasten	
Toevoeging voorziening voormalig personeel	€	340.373
Werkzaamheden Oekraïne gerelateerde lasten	€	1.602.182
Beveiligingskosten Oekraïne lasten	€	2.965.453
Toevoeging in Verlofsparen voorziening	€	767.382
Storting in reserve NUTW	€	602.607
Schadekosten	€	38.040
Lasten van derden	€	45.363
Wet open overheid	€	254.277
Totaal Incidentele lasten	€	6.615.677

Toelichting

De incidentele lasten betreft de lasten van voormalig personeel voor mogelijke WW-verplichtingen welke is gestort in de voorziening voormalig personeel.

Als gevolg van de huisvesting van vluchtelingen zijn er meer kosten gemaakt op het gebied van ingeleend en eigen personeel.

De kosten voor de beveiliging van de panden m.b.t. de opvang van Oekraïners verliep via de gemeenten dit was contractueel niet juist en moest via de SWO verlopen.

Als gevolg van de in 2022 gewijzigde cao-gemeenten is de voorziening spaarverlof gevormd in 2024 is deze voorziening aangevuld met € 767.382.

De storting in de reserve voor nog niet uitgevoerde taken bedraagt € 602.607. Ook dit wordt als incidenteel aangemerkt. Inhoudelijk is dit toegelicht bij de toelichting op de exploitatie.

Ook zijn er de schadekosten totaal € 38.040, welke incidenteel van aard zijn.

De lasten van derden betreffen de lasten voor gemaakte kosten voor andere partijen dan de SWO welke vervolgens in rekening zijn gebracht bij de derde partij. Het betreft hier bijvoorbeeld kosten voor de stichting Werkgelegenheidsinitiatieven de Wolden en Stark.

De gemaakte kosten voor de voorbereiding op de implementatie van de Wet open overheid zijn als incidenteel aan te merken en zijn in bovenstaande opstelling meegenomen.

Bijlage taakvelden SWO De Wolden-Hoogeveen

Taakveld	Bedragen x € 1.000	Realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur		870	-870	0
0.2 Burgerzaken		2.238	-2.238	0
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		530	-530	0
0.4 Overhead		33.355	-33.355	0
0.5 Treasury		155	-155	0
0.61 OZB woningen		446	-446	0
0.62 OZB niet-woningen		235	-235	0
0.63 Parkeerbelasting		0	0	0
0.64 Belastingen overig		424	-424	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		59	-59	0
0.8 Overige baten en lasten		0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)		0	0	0
0.10 Mutaties reserves		603	-603	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		41	-41	0
1.2 Openbare orde en veiligheid		2.420	-2.420	0
2.1 Verkeer en vervoer		2.161	-2.161	0
2.2 Parkeren		241	-241	0
2.3 Recreatieve havens		0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen		0	0	0
2.5 Openbaar vervoer		24	-24	0
3.1 Economische ontwikkeling		876	-876	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		464	-464	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		130	-130	0
3.4 Economische promotie		366	-366	0
4.1 Openbaar basisonderwijs		126	-126	0
4.2 Onderwijshuisvesting		181	-181	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken		1.913	-1.913	0
5.1 Sportbeleid en activering		1.062	-1.062	0
5.2 Sportaccommodaties		2.425	-2.425	0
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		388	-388	0
5.4 Musea		13	-13	0
5.5 Cultureel erfgoed		84	-84	0
5.6 Media		5	-5	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		4.546	-4.546	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		6.732	-6.732	0
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		6.626	-6.626	0

Taakveld	Bedragen x € 1.000	Realisatie		
		Baten	Lasten	Saldo
6.3 Inkomensregelingen		3.359	-3.359	0
6.4 WSW en beschut werk		1.548	-1.548	0
6.5 Arbeidsparticipatie		1.926	-1.926	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		523	-523	0
6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)		58	-58	0
6.71b Begeleiding (WMO)		0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)		0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)		0	0	0
6.72a Jeugdzorg begeleiding		105	-105	0
6.72b Jeugdzorg behandeling		116	-116	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding		68	-68	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig		0	0	0
6.73a Pleegzorg		0	0	0
6.73b Gezinsgericht		0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig		2	-2	0
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf		0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		0	0	0
6.74c Gesloten plaatsing		0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)		25	-25	0
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		0	0	0
6.82a Jeugdbescherming		0	0	0
6.82b Jeugdreclassering		0	0	0
7.1 Volksgezondheid		366	-366	0
7.2 Riolering		1.328	-1.328	0
7.3 Afval		642	-642	0
7.4 Milieubeheer		1.973	-1.973	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria		1.099	-1.099	0
8.1 Ruimte en leefomgeving		5.210	-5.210	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		848	-848	0
8.3 Wonen en bouwen		4.481	-4.481	0
Totaal		93.416	93.416	0

Rechtmatigheidsverantwoording van de directie

Verantwoordelijkheid van de directie

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In de rechtmatigheidsverantwoording licht de directie toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting, gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 19 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag, omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 2.784.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

De directie stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 6.669.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 2.784.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens de directie overigens een bedrag van € 4.874.000 acceptabel op basis van door het bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	Bedrag (* 1.000)
1A. Overschrijding lasten programma's	€ 4.862
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 12
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de gemeenteraad zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 4.874
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgesteld beleid.	€ 4.874
De niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	€ 0
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 1.795
M&O criterium	
Geen bevindingen.	
Totaal van onrechtmatigheden	€ 6.669
Waarvan acceptabel	€ 4.874
Waarvan niet-acceptabel	€ 1.795

Het resterend saldo aan begrotingsafwijkingen wordt nader toegelicht in de jaarrekening, onder Toelichtingen, analyse begrotingsafwijkingen. De overschrijding van de investeringsbudgetten (kredieten) wordt nader toegelicht in het jaarverslag, onder investeringen.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft de directie ook beschreven welke actie ze onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen te Hoogeveen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2024.
- De balans per 31 december 2024.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van de directie over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door het bestuur op respectievelijk 5 december 2023 en 19 december 2024 en het Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 934,000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het controleprotocol vastgesteld met bestuursbesluit d.d. 5 december 2023.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen relevant zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 934.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeenschappelijke regeling en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij constateren dat de directie beschikt over een actuele frauderisicoanalyse.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het door ons geïdentificeerde frauderisico en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Wij hebben het, in de controlestandaarden veronderstelde, frauderisico onderkend met betrekking tot het doorbreken van interne-beheersmaatregelen door het management, inclusief of indicaties zijn geweest voor tendentie bij het management van de gemeenschappelijke regeling die mogelijk een risico vormt op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Wij hebben de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management:

- Het toetsen of specifieke journaalboekingen en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht, aanvaardbaar zijn.

- Het toetsen of specifiek (op basis van fraudekarakteristieken) journaalboekingen die gedurende het boekjaar en tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht aanvaardbaar zijn.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, de directie en de concern controller.

Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de gemeenschappelijke regeling door inlichtingen in te winnen bij het management, de directie en het lezen van bestuursnotulen.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de wet- en regelgeving overwogen die is opgenomen in het normenkader als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Daarnaast is de gemeenschappelijke regeling onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling en de complexiteit van wet- en regelgeving bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de wet- en regelgeving die geen direct effect heeft op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de gemeenschappelijke regeling dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten.

Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot

- (i) Het management en de directie, en, in voorkomend geval, het bestuur vragen of de gemeenschappelijke regeling dergelijke wet- en regelgeving naleeft.

(ii) De eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden inzake het beoordelen van de door de Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogetveen gehanteerde veronderstellingen inzake haar financiële risico's in relatie tot de financiële positie zijn beschreven in het hoofdstuk "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening". Bij het invullen van onze verantwoordelijkheden hebben wij – rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole ad € 934.000 – een aantal werkzaamheden uitgevoerd, waaronder:

- Het kennisnemen van de primaire begroting 2025. Daarnaast hebben wij kennis genomen van de risicoparaagraaf in de begroting 2025, hieruit blijken geen aanvullende risico's geïdentificeerd ten opzichte van de jaarrekening.
- Het inwinnen van inlichtingen bij de directie, het bestuur en het management over hun kennis van eventuele significante risico's die zijn ontstaan na de periode van de door de directie en het bestuur verrichte werkzaamheden in het kader van het opstellen van de risicoparaagraaf.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen bevindingen met betrekking tot de risico-inschattingen zoals opgenomen in de risicoparaagraaf.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Inleiding.
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV voor het jaarverslag is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. De directie is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen, en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door het bestuur op respectievelijk 5 december 2023 en 19 december 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 7 mei 2025

Deloitte Accountants B.V.

drs. V.V. Jongbloed RA

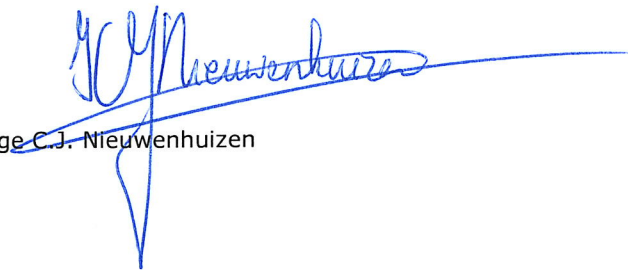
Vaststelling

B e s l u i t

Vaststellen van de jaarrekening 2024 van de gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsorganisatie De Wolden Hoogeveen

Aldus vastgesteld in het bestuur op 10 juli 2025.

Namens het bestuur,

Martijn Breukelman en Inge C.J. Nieuwenhuizen

